

BIBLIOTEKA KRAKÓW

IV 2023 | NR 4 (65)
ISSN 2544-445X

INFORMATOR CZYTELNICZO-KULTURALNY

**Wielka gala
„Czytelnik Roku 2022”**
s. 5

**Filia nr 2 świętuje
60. urodziny**
s. 7

**Rok Jerzego
Nowosielskiego**
s. 16-17

Na okładce: Wnętrze Filii nr 23.

Redaktor naczelna: Izabela Ronkiewicz-Brągiel
Z-ca redaktor naczelnej: Paulina Knapik-Lizak

Redakcja: Agnieszka Bisikiewicz, Jan Brodowski, Paweł Czachor, Artur Czesak, Anna Grychowska, Ludmiła Guzowska, Anna Jędrzejowska, Małgorzata Kosmala, Radosław Kurzeja, Greta Lemańska, Klaudia Maj, Irmina Młynarczyk, Janusz M. Paluch, Anna Piechota, Agnieszka Sabak, Ewa Strach, Anna Szczerbowska, Piotr Wasilewski, Agnieszka Woś, Barbara Zajączkowska

Fotografia we wstępie: Krzysztof Lis

Wydawca: **Biblioteka Kraków**

pl. Jana Nowaka-Jeziorańskiego 3,
31-154 Kraków

Kontakt:

Sekretariat: tel. 12 61 89 100

(czynny w godz. 8.00–15.30)

E-mail: sekretariat@biblioteka.krakow.pl

Projekt graficzny: Anna Sowińska

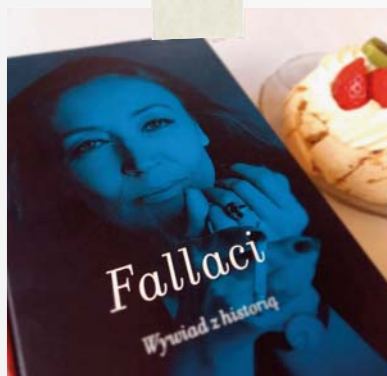
Skład i przygotowanie do druku: FALL, www.fall.pl

Nakład 2000 egz.

ODWIEDŹ NAS NA:

biblioteka.krakow.pl
krakowczyta.pl

facebook.com/BibliotekaKrakow
instagram.com/biblioteka.krakow

#bibliotekakrakow #bibliotekakrakow #krakow
#biblioteka #filia #52tygodniezBibliotekąKraków
#czytam #czytaniejestważne #książki #czytniebooków
#czytnik #orianafallaci

Izabela Ronkiewicz-Brągiel

Redaktor naczelna

Wyrazić, pokazać, zaistnieć

Jesteśmy niewątpliwie istotami, które mają głęboką potrzebę wyrażania swojej osobowości. Od malowideł na ścianach jaskini w Lascaux do arcydzieł Leonarda da Vinci i Salvadora Dalego przebyliśmy daleką drogę, ale przecież nie każdy jest od razu geniuszem. Za to każdy z nas może być artystą, bo sztuką samą w sobie może stać się każda ludzka czynność wykonywana perfekcyjnie i w natchnieniu. Właśnie dlatego mówimy o geniuszach pióra i wirtuozach skrzypiec, ale także o mistrzach kulinarnych i sztuki fryzjerskiej czy maestrii dziewiarek.

Jesteśmy zanurzeni w sztuce, bo każdy przedmiot, wnętrze, przestrzeń zostały przez kogoś zaprojektowane, są dziełem czymś dla kogoś, aktem kreacji człowieka dla człowieka. Warto zwracać uwagę na to, co wokół, bo czasem zwyczajne przedmioty w naszych domach okazują się prawdziwymi perełkami wartymi ochrony i starania, żeby przetrwały jak najdłużej. W tym numerze „Informatora” prezentujemy kolekcjonerkę z pasją, Jolantę Wierzchowską-Kozaczek, która odkryła piękno i rasowy design polskich wyrobów ze szkła. Dla naszych czytelników mamy również ciekawe wystawy, m.in. wystawę rozproszoną pt. *Mapy. Obrazkowa podróż po lądach, morzach i kulturach świata* w oparciu o bestsellerowe książki Aleksandry i Daniela Mizielińskich. A z okazji Międzynarodowego Dnia Książki i Praw Autorskich w Bibliotece Głównej 22 kwietnia odbędzie się gra dla rodzin pt. *Zdobądź Olimp!*

W takim mieście jak Kraków, pełnym zabytków, obcowanie ze sztuką jest na porządku dziennym. O ochronie cennego dziedzictwa kulturowego, atrakcyjnych sposobach jego prezentowania i wyjątkowych obiektach pamiętajmy szczególnie 18 kwietnia, w Międzynarodowym Dniu Ochrony Zabytków.

Jest coś, czego nie da się podrobić w Chinach

Rozmowa z bibliotekarką z Biblioteki Głównej, Jolantą Wierzchowską-Kozaczką

Siedzimy w odtworzonym gabinecie Jerzego Pomianowskiego w Bibliotece Głównej przy ulicy Powroźniczej. Dookoła jego meble, książki, laski, fajki, zdjęcia i pamiątki ze świata. Ale dziś wyjątkowo jest tu jeszcze coś – mały fragment kolekcji szkła użytkowego, gromadzonej od lat przez bibliotekarkę Jolantę Wierzchowską-Kozaczkę – kolekcjonerkę i pasjonatkę kruchego świata wyrobów szklanych.

A.S.: W czym trzyma Pani w domu cukier?

J. W.-K.: Tak na co dzień? W zwykłej cukierniczce, ale goście dostają specjalną.

A kwiaty? Stoją w wazonach z kolekcji?

Wazony nie mają szans przy dwóch kotach, jak zresztą niemal cała kolekcja, bezpiecznie ustawiona za szybami w regałach.

Po stłuczeniu czego płakała Pani najbardziej?

To był akurat talerzyk, a nie szkło, od kompletu z kubkiem z Chodzieży. Komplet był starszy niż ja, miałam go po mojej mamie i uwielbiałam. I właściwie to tak się właśnie zaczęło.

Szklana pasja?

Tak. Koniecznie chciałam odzyskać talerzyk, potem chciałam już mieć kolejne produkty z Chodzieży, a w końcu pojawiło się też szkło, kolekcjonowanie wciąga.

Przyznam się, że byłam trochę ignorantką. Wiedziałam, że wszyscy wozili, niczym Karwowski w Czterdziestolatku, kryształ w prezencie z Polski, ale że byliśmy aż taką potęgą w zakresie szkła użytkowego?

Wielką. Naprawdę byliśmy świetni. To nie przypadek, że w Muzeum Sztła w Nowym Jorku jest choćby polska kolekcja wazonów „Asteroid”. Doskonałe huty szkła, poniemieckie, funkcjonowały na Dolnym Śląsku, ale nie tylko. Jeszcze dziś warto jechać do Krosna, Piechowic, Rymanowa, od niedawna do Pucka (tam pracuje zresztą koleżanka mojej znajomej), no i ul. Lipowa (Centrum Sztła i Ceramiki) w Krakowie, gdzie można obejrzeć pokaz formowania szkła.

Widziałam na YouTube krótki film, w którym słynny polski projektant Zbigniew Horbowy opowiada, jak to stworzyli trochę nową metodę produkcji –

sprzątaczką podpowiedziała im, aby użyli wszechobecnego wtedy proszku do prania Ixi.

Tak, to słynna historia, ale faktycznie czasem inspiracje są zaskakujące. Na przykład żona Eryka Drosta robiła na szydełku serwetkę i pomyślała, żeby wzór ten „odcisnąć” na szkło. I tak powstał talerzyk desery, wytwarzano go w Ząbkowicach.

Śląskich?

Nie, wszyscy myślą, że to te śląskie, a to dziś dzielnica Dąbrowy Górniczej.

[Szukamy talerzyka w Internecie] To niesamowite! Właśnie na takim u mojej mamy wjeżdża do kawy serniczek! Zresztą ten właśnie talerzyk widziałam na wystawie zrobionej przez Panią niedawno w bibliotece. Rozpoznałam też wazonik, który od zawsze stał na stole w kuchni u mojej babci.

Tak, wielu czytelników ożywiało się na widok rzeczy świetnie im znanych z niedawnych przecież czasów. Mocno przykuwała też uwagę szklana kura. Za to ten wazonik powstał u nas w Krakowie, w hucie Prądniczanka. Nie spodziewałam się, że wystawa wzbudzi aż takie zainteresowanie, co chwila ktoś mówił, że czuje się, jakby przeniósł się w czasie.

Czy da się te wszystkie piękne rzeczy produkować masowo w Chinach?

No właśnie nie. Maszynowo nie da się szlifować i ozdabiać kryształów, to musi być robota ręczna. Szkło z huty też zawsze będzie inne niż chińska produkcja. Trafiłam kiedyś na podróbkę wazonu z opłotem i szybko za-uważałam fałsz – opłot jest przezroczysty, Chińczycy tego nie potrafią zrobić [tu padło fachowe wyjaśnienie, czym jest opłot i szkło sodowe barwione w masie z przejściami – proszę Czytelników o wybaczenie, poziom wtajemniczenia przerósł wywiadującą 😊]. Inaczej też wykonany jest spód.

To wszystko trzeba pewnie myć, kto jeszcze w domu ma prawo dotykać kolekcji?

O nie, nikt, tylko ja.

A kiedy ostatni raz coś się stłukło i co bolało najbardziej?

Ostatni raz? Nie pamiętam, czyli chyba dawno. A najbardziej bolał właśnie ten pierwszy talerzyk, z tym że to było dobre 20 lat temu!

No to dobrze, że nie wcześniej, bo wtedy, kto wie, może nie mielibyśmy Pani w naszej bibliotece, bo siedziałyby Pani w hucie. Czy kiedyś powie Pani sobie: dość?

Nigdy. Nie ma takiej ilości szkła, aby można było powiedzieć „dość”. To przecież tak samo jak z książkami...

| Rozmawiała:
Agnieszka Staniszevska-Mól

„Na sygnale”. Ognista wystawa w Filii nr 40!

Już od kwietnia w Filii nr 40 przy ul. Łużyckiej 55 będzie można zobaczyć wystawę modeli wozów strażackich oraz akcesoriów związanych z pracą straży pożarnej. Ekspozycje pochodzą z wyjątkowej kolekcji naszego Czytelnika – Marcina Wierzińskiego.

Marcin Wierziński posiada wyjątkową pasję, którą chciałby się podzielić z czytelnikami Biblioteki Kraków. To niezwykle ciekawy człowiek – jest osobą bardzo aktywną, nie tylko znajduje czas na kolekcjonowanie przedmiotów, ale uczestniczy w życiu kulturalnym Krakowa, regularnie odwiedza filharmonię, teatry i muzea, intensywnie eksplorując nasze miasto, a uśmiech nie

schodzi z jego twarzy. Ponadto codziennie uczęszcza na Warsztaty Terapii Zajęciowej Stowarzyszenia Pomocy Socjalnej „Gaudium et Spes” w Krakowie, a ze światem porozumiewa się gestem oraz poprzez tablet.

Zaczęło się od syreny

Wystawa „Na sygnale!” to efekt zainteresowań, które towarzyszą kolekcjonerowi od 4. roku życia. To właśnie wtedy po raz pierwszy usłyszał dźwięk syreny strażackiej. Potem zaczęły się internetowe poszukiwania modeli samochodów i liczne wycieczki do remiz strażackich. Tak powstała kolekcja, która podbija niejedno serce – niezależnie od wieku. W Filii nr 40 będzie można poznać historię rozwoju strażackich samochodów na świecie. Marcin Wierziński podzielił się również niezwykle ciekawymi prezentami podarowanymi przez strażaków – w witrynach odnajdziemy sikawę, hełmy i czapki strażackie!

Zapraszamy do świata ognia i straży pożarnej!

I Anna Magiera

Szydełkujemy

Szydełkowanie to ciekawe i wciągające rękodzieło dla każdego i w każdym wieku. Z niepozornej włóczki możemy wyczarować cuda: zabawki, ubrania, chusty. W dziełach tych – pomiędzy oczkami z włóczki – można dostrzec serce osoby, która poświęciła swój czas, by je wykonać. Szydełkując, często słyszę, że do tego trzeba mieć talent. Czy faktycznie? Trudno ocenić. Myślę, że można i warto się nauczyć. Szydełko pozwala się zrelaksować, sprzyja oderwaniu się od trosk, pobudza kreatywność, a dla dzieci jest wspaniałym treningiem ręki. Oczywiście wymaga od nas dużo cierpliwości i dokładności, ale jeśli tylko opanujemy podstawowe sploty i poćwiczymy, bez problemu wydziergamy proste motywy.

Niezależnie od tego, czy dopiero zaczynamy przygodę z szydełkiem, czy chcemy rozwijać pasję, w procesie tym wspomóż nas dostępna literatura. Zaletą książek o szydełkowaniu jest to, że wszystko, czego potrzebujemy, mamy podane w jednym miejscu, w przystępny sposób i na dodatek

opatrzone licznymi zdjęciami. Poradników tych nie da się czytać od deski do deski, tutaj sami decydujemy o kolejnych krokach wtajemniczenia. Polecam kilka pozycji o tym kreatywnym hobby.

Szydełko dla początkujących Beaty Guzowskiej to samouczek, z którego skorzystać mogą już dzieci. Zawiera porady dotyczące szydełkowania, podstawowe sploty i schematy kilku robótek.

Wykańczanie i ozdabianie dzianiny szydełkiem Pauline Turner to książka wprowadzająca w tajniki wykonywania takich elementów jak mankiety czy dekoracyjne brzegi. Pokazuje metody pracy z łączeniem różnorodnych włóczek oraz podaje informacje, jak dopasować tworzoną dzianinę do wymiarów ciała.

Anna Franek i Marzena Riegel w *Domowym teatryku* zapraszają do zabawy w teatr z udziałem wykonanych na szydełku aktorów. Możemy stworzyć dla swoich pociech m.in. marionetki lub kukiełki.

Szydełkowanie: ubranka i zabawki dla dzieci Lesley Stanfield to pozycja prezentująca pomysły na ubranka i akcesoria dla niemowląt oraz dzieci takie jak misie, buciki czy sweterki. To idealna książka dla osób lu-

biących robić prezenty. Podobnie jak *Modne projekty na szydełku* Mary Jane Hall. Ta z kolei zawiera zbiór, łatwych do wykonania, wzorów bransoletek, torebek czy szalików.

Szydełko to wdzięczne narzędzie, pozwalające tworzyć niecodzienne rzeczy. Jeśli chcesz szydełkować, znajdziesz sposób. Do dzieła!

Dodatkowo zapraszamy na spotkania grupy (Z)ręcznie, które odbywają się w każdą pierwszą i trzecią sobotę miesiąca w godzinach pracy Biblioteki Głównej.

I Agnieszka Bisikiewicz

Rekordowa gala „Czytelnika Roku 2022”

W niedzielę 12 marca na gali finałowej konkursu „Czytelnik Roku” organizowanego od kilku lat przez Bibliotekę Kraków spotkali się laureaci całorocznego maratonu czytelniczego, w którym uczestniczyła rekordowa liczba prawie tysiąca osób reprezentujących wszystkie pokolenia użytkowników Biblioteki Kraków.

Podczas wydarzenia w Krakowskim Teatrze Scena STU tytuł i złotą kartę „Czytelnika Roku”, oraz liczne nagrody ufundowane przez Partnerów konkursu, otrzymało 139 osób, które zebrały co najmniej 150 pieczętek za zwrócone książki i przynajmniej jedną pieczętkę za udział w wydarzeniu kulturalno-edukacyjnym organizowanym przez Bibliotekę Kraków. Do zdobycia był również tytuł „Czytającego Rodzica”, adresowany do rodziców lub opiekunów dzieci do 6. roku życia, które zgłoszono do udziału w konkursie. W gali uczestniczył Pełnomocnik Prezydenta Krakowa ds. Kultury Robert Piaskowski, a oprawę artystyczną w postaci bajkowych piosenek zapewnili aktorzy Studia Teatralnego Krak-Art.

Partnerami konkursu „Czytelnik Roku 2022” byli: Galeria Bronowice, Wydawnictwo Literackie, Krakowski Teatr Scena STU, Katolickie Pismo Społeczno-Kulturalne „Tygodnik Powszechny”, Wodociągi Miasta Krakowa S.A. oraz Krakowskie Biuro Festiwalowe – operator programu Kraków Miasto Literatury UNESCO.

2 lutego 2023 rozpoczęła się 9. edycja konkursu czytelniczego, który potrwa do 31 grudnia br. W konkursie może wziąć udział każdy czytelnik. Wystarczy posiadać aktywną kartę biblioteczną i zgłosić swój udział w dowolnej filii Biblioteki Kraków, by odebrać specjalny Paszport Czytelnika. Potem należy czytać książki lub słuchać audiobooków i zbierać pieczętki, by zdobywać nagrody oraz tytuł „Czytelnika Roku”. Do 15 marca zapisano już tysiąc sto osób!

O kobietach w sztuce

Dziś o sztuce. Sztuce kobiecej. Tej, która tworzona była przez kobiety, ale i tej, która swojej inspiracji w kobietach właśnie szukała. O książkach Małgorzaty Czyńskiej, która w cyklu „Kobiety z obrazów” podjęła się wyzwania, by przybliżyć czytelnikom postacie artystek, patronek i protektorek uznanych twórców, ale również modelek oraz muz, których twarze i ciała zachwycają po dziś dzień, ze smakiem ukazane na słynnych płótnach.

Małgorzata Czyńska jest z wykształcenia historyczką sztuki. Pracuje jako kuratorka wystaw oraz dziennikarka. Publikuje w magazynie „Wysokie Obcasy”, ale nie tylko – jej artykuły można też znaleźć w prasie dotyczącej projektowania i mody. Szerzemu gronu czytelników dała się poznać w 2015 roku, kiedy to nakładem Wydawnictwa Czarne ukazała się napisana przez nią biografia Katarzyny Kobro (*Kobro. Skok w przestrzeń*). Za tę książkę Czyńska została uhonorowana Górnośląską Nagrodą Literacką „Juliusz”.

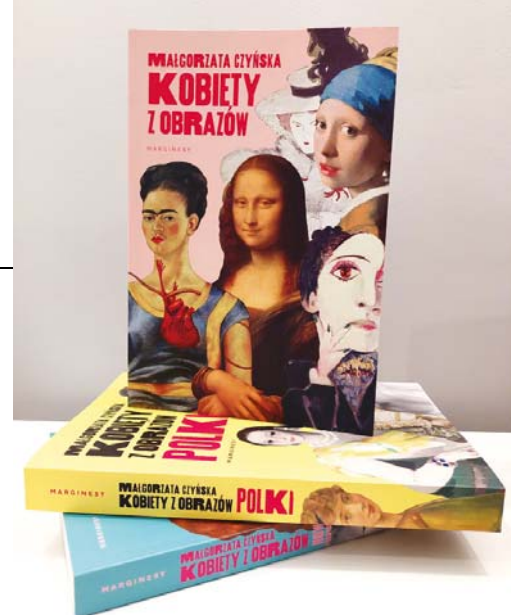
Cykl „Kobiety z obrazów” składa się z trzech tomów. Pierwsze dwa skupiają się przede wszystkim na sztuce światowej, choć już w pierwszej części nie brak polskiego akcentu. Autorka przywołuje tam postać Tamary Łempickiej, której wystawa prac

w Muzeum Narodowym w Krakowie cieszyła się tak ogromną popularnością, że w piątki i soboty możliwość jej zwiedzania wydłużono do godziny 20.00.

Autorka zapoznaje czytelników również z zachwycającymi Fridą Kahlo, Berthe Morisot czy Vanessą Bell, która pomimo że była malarką, przeszła do historii przede wszystkim jako siostra Virginii Woolf. Czyńska przytacza też nazwiska takie jak Emilie Flöge (austriacka projektantka, partnerka i muza Gustava Klimta), Bella Chagall (pisarka, żona Marca Chagalla), Antoinette de Watteville (modelka zadurzona w Balthusie, która o jego względy musiała rywalizować z własnym bratem).

W trzeciej części cyklu poznajemy takie artystki jak Zofia Stryjeńska i Olga Boznańska, ale też słynne modelki, między innymi siostry Pareńskie, które w okresie Młodej Polski wiodły prym jako niekwestionowane muzy artystów.

Urzekające w książkach Małgorzaty Czyńskiej jest to, że stara się ona ukazywać słynne, piękne i utalentowane kobiety nie tylko jako ikony wielkiej sztuki, ale przede wszystkim kobiety z krwi i kości, które czuły, myślały, miały swoje radości, obawy, a niejednokrotnie cierpiały. Oczywiście, nie można traktować tych książek jako

wyczerpujących biografii, ale na pewno dają one możliwość poznania ciekawych faktów z życia każdej z bohaterek, co może zdecydowanie zachęcić do sięgnięcia po inne książki, w pełni im poświęcone.

Mnie zafascynowała zwłaszcza historia siostr Pareńskich, o których na pewno będę chciała dowiedzieć się więcej. Już zaopatrzyłam się w książkę Moniki Śliwińskiej zatytułowaną *Muzy Młodej Polski. Życie i świat Marii, Zofii i Elizy Pareńskich* i nie mogę doczekać się lektury!

Książki Małgorzaty Czyńskiej znajdziecie w filiach Biblioteki Kraków. Skorzystajcie z katalogu on-line www.krakow-biblioteka.sowa.pl i sprawdźcie, gdzie konkretnie można wypożyczyć te książki.

| Agnieszka Woś

Wiosna w literaturze dziecięcej

Po szarości zimy przychodzi do nas skąpana w promieniach słonecznych, z bukietem wonnych kwiatów, ubrana w świeżą zieleni, z kroplą porannej rosy... Wiosna, ach to ty! To idealny czas, aby sięgnąć z dziećmi po książki o budzącej się do życia przyrodzie.

Z maluszkami możemy wypatrywać pierwszych oznak wiosny na stronach kultowej wyszukiwanki *Wiosna na ulicy Czereśniowej*. W tym picturebooku nie znajdziemy żadnego słowa, sami snujemy opowieść o wiosnie, którą widzimy na pełnych szczegółów ilustracjach. Ulica Czereśniowa budzi się do życia po długiej zimie, zielenią się pola i łąki, płatki kwiatów zaczynają zdobić okolicę, co zaś robią mieszkańcy? Każda z pojawiających się tu postaci ma swoją historię, dla której tłem jest wiosenna aura.

Ciepłym powiewem wiosny, niosącym szczerą radość, jest zbiór opowiadań *Wiosna Toli*. Obserwujemy przygody małej dziewczynki na przestrzeni kilku miesięcy.

Z utęsknieniem wypatruje ona pierwszych oznak wiosny, korzysta z ciepłych dni, jeżdżąc na rowerze, pracuje w ogrodzie u babci i dziadka na wsi, bawi się, spędza miło czas, aż nadchodzą długo wyczekiwane czwarte urodziny – zwiastun nadchodzącego lata! Akcja opowiadań płynie wolno, jest bardzo kojąca, treść mądra i wartościowa. To świat, z którym utożsamiać się może każdy przedszkolak.

Książka *Wiosna w świecie przyrody* zabiera czytelnika na spacer i zachęca do obserwacji tego, co nas otacza. Uczymy się rozpoznawać ptasie pióra, rodzaje owadów, dowiadujemy się, jak zasadzić drzewo i przygotować budkę dla ptaków. Spójrzmy też w wiosenne, rozgwieżdżone niebo. Na każdej stronie znajdziemy mnóstwo ciekawostek i informacji, które mogą inspirować do własnych badań przyrody. Wisierenka na torcie są kody QR – fantastyczny dodatek, który uatrakcyjnią lekturę. Skanując kod, słuchamy śpiewu ptaków. Dzięki temu

mały czytelnik nauczy się rozróżniać ptasie głosy i rozpoznawać je w trakcie wiosennego spaceru. Zabierzcie więc kalosze i lornetki – idziemy na wyprawę!

| Kinga Małczyk

Jubileusz 60-lecia Filii nr 2 przy Krakowskiej

Nieczęsto się to zdarza w życiu bibliotekarza! 14 marca 2023 roku w bibliotece przy ul. Krakowskiej 29 świętowano jubileusz 60-lecia istnienia Filii nr 2. Tego dnia odbyło się spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki, który działa tu nieprzerwanie od 16 lat. Czytelnicy spotykają się, aby z pasją rozmawiać o książkach i literaturze. Do 2016 roku rozmowy te moderowała Maria Grzegorzczak-Horak, obecnie – Renata Kruczek. W czasie marcowego spotkania dyskutowano o powieści Mariany Leky *Sen o okapi*. Na-

stępnie przybliżono bogatą historię biblioteki.

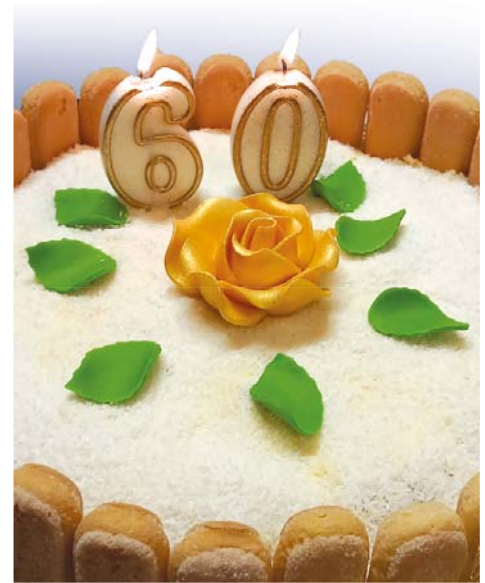
Filia 31 Miejskiej Biblioteki Publicznej przy ul. Krupniczej 9 rozpoczęła działalność 13 marca 1963 r. Jej zespół stanowiły: Stefania Dudziak – długoletnia kierowniczka i Katarzyna Klimończyk. W dniu otwarcia księgozbiór liczył 5000 woluminów. Dramatyczne anonse prasowe z 13 marca 1992 r. zmieniły bieg historii. Właściciel kamienicy wypowiedział bibliotece umowę najmu i zażądał opuszczenia lokalu. Rozpoczęła się walka o utrzymanie placówki. Pozyskano lokal przy ul. Studenckiej 19, kierowniczką Filii została Maria Grzegorzczak-Horak, a od 2011 roku jest nią Renata Kruczek. W 2014 biblioteka przeprowadziła się po raz kolejny, tym razem do lokalu przy ul. Krakowskiej.

Poza gromadzeniem i udostępnianiem zbiorów, a także działalnością informacyjno-bibliograficzną prowadziła, i nadal prowadzi, różnorodne formy pracy z czytelnikiem. Organizowano wystawy i imprezy biblioteczne, m.in. wykłady, prelekcje z odbytych podróży, spotkania autorskie, w czasie których goszczono m.in. Karola Bunscha, Kornela Filipowicza, Jalu Kurka, Stefana Otwinowskiego, Małgorzatę Musierowicz, Stefana Chwina, Marię Czuba-

szek, Artura Andrusa, Michała Rusinka, Beate Ostrowską, Annę Onichimowską, Jacka Hugo-Badera.

Wisienką na naszym jubileuszowym torcie niech będzie wiadomość, że czytelnikami Filii byli m.in. Halina Poświatowska, Anna Świrszczyńska, Hanna Morkowicz-Olczakowa oraz Stanisław Wyspiański syn.

| Renata Kruczek, Katarzyna Wójtowicz

Z mapą przez świat

Gdy byłem małym chłopcem, na ścianie mojego pokoju wisiła olbrzymia, przynajmniej wtedy tak mi się wydawało, mapa świata. Uwielbiałem się w nią wpatrywać. Spoglądać na kontynenty, odwiedzać odległe miasta, podróżować palcem po mapie. Mapy zawsze miały w sobie coś z magii. Od starożytności ukazywały świat, który najpierw rozszerzał się, a potem – dzięki rozwojowi cywilizacji i technologii – nagle się skurczył. Dziś każdy z nas ma ten świat w telefonie komórkowym, a dzięki aplikacjom mapy trochę odeszły w zapomnienie, prawie nikt z nich nie korzysta, gdy ma włączoną nawigację. Jednak ONE nadal są. Wiedzą o tym zwłaszcza dzieci, które nadal uwielbiają rysować swoje mapy. I to właśnie do nich, ale nie tylko, skierowana jest wystawa *MAPY. Obrazkowa podróż po lądach, morzach i kulturach świata*, którą w kwietniu będzie można obejrzeć w trzech filiach Biblioteki Kraków. Wystawa ma charakter rozproszony, dostępna będzie w Filii nr 3 (pl. J. Nowaka-Jeziorańskiego 3), Filii nr 46 (ul. Lima-

nowskiego 4) oraz Filii nr 53 (os. Stalowe 12). W każdym z tych miejsc czekają na nas inne mapy. Wystawa powstała w oparciu o wydawniczy bestseller Aleksandry i Daniela Mizielińskich i jest kolejnym wspólnym wydarzeniem realizowanym przez Bibliotekę Kraków oraz wydawnictwo Dwie Siostry. Każdy, kto miał w rękach którąkolwiek z książek Mizielińskich, doskonale wie, że to nie tylko zbiór map. To podróż przez świat pełen kolorów, przygód i ciekawostek. Każda strona staje się przewodnikiem po zabawkach, kulturze i świecie przyrody danego kraju. Każda zachęca do poszukiwań i pobudza wyobraźnię. Odwiedzający wystawę będą więc mogli zwiedzić Europę, m.in. udać się do Włoch czy Francji, ale też wyprawić się na drugą półkulę – do Stanów Zjednoczonych, Chin, Ekwadoru czy Chile. Przecież od podróży palcem po mapie wszystko się zaczyna!

| Jan Brodowski

Żywioły Stanisława Wyspiańskiego

Gdy przywołujemy jego nazwisko, pojawiają się różne skojarzenia: teatr, wesele, portret, dramat, witraż... Jawi nam się artysta wszechstronny, kochający rodzinę i Kraków. Niedoceniany początkowo w Europie – do jego sztuki podchodzono z rezerwą. Szybko przekonano się, że jest artystą niebanalnym. Dzisiaj jego dzieła osiągają na aukcjach zawrotne sumy.

Dużą rolę w życiu młodego Wyspiańskiego odegrał jego opiekun Kazimierz Stankiewicz, człowiek odczytany, interesujący się kulturą i sztuką. To dzięki niemu autor *Wesela* podjął naukę u mistrza Matejki. Stankiewicz finansował także pobyt młodzieńczego artysty w Paryżu. Właśnie tam zainteresował się on projektowaniem witraży. Niewątpliwie tęsknił za Krakowem. Wynajął wraz z Mehofferem małą pokojkę, o którym tak pisał do Stankiewicza: *Mieszkanko bardzo miłutkie (...). Wszędzie, gdzie nam wypada iść, bliźniutko, tak że chyba tylko na Wawel daleko.*

Po powrocie Wyspiańskiego z Paryża franciszkanie zaproponowali mu przy-

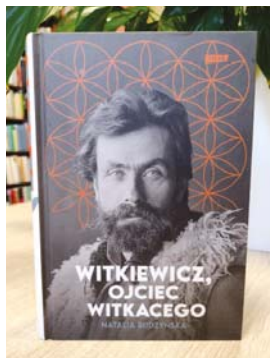
gotowanie projektów polichromii do kościoła. Współpraca z wybuchowym artystą nie układała się dobrze. Czasu było mało, a tempo pracy zawrotne. Lucjan Rydel pisał, że brakowało czasu na robienie kartonów akwarelą, bo zbyt długo wysychała. Wówczas Wyspiański wpadł na pomysł użycia kredek i pastelów. I tak powstała piękna polichromia ze wspinającymi się i pełzającymi roślinami z podkrakowskich łąk: makami, dziewannami, chabrami, rumiankami. W 2021 roku przeprowadzono jej konserwację, która wzbudziła kontrowersję, zwłaszcza w przypadku *Matki Boskiej w stroju krakowskim*. Uważano, że wygląda ona raczej jak współczesna dziewczyna.

Dwa lata później artysta otrzymał kolejne zamówienie na wykonanie witraży do kościelnych okien. W sumie powstało siedem projektów: *Bóg Ojciec*, *Stań się*, oraz sześć mniejszych do okien przy głównym ołtarzu. Były to cztery żywioły oraz dwa witraże z wizerunkami św. Franciszka i trzech klarysek: Salomei, Kingi i Jolanty.

I tutaj mała ciekawostka. Lucjan Rydel opowiadał, że Wyspiański, przechodząc obok kościoła Franciszkanów, próbował wyjąć kamień z bruku, aby wybić jedno z witrażowych okien. Dlaczego? Otóż witraż bł. Salomei zaprojektował ktoś inny. Franciszkanom bowiem nie spodobał się wizerunek klarysek autorstwa Wyspiańskiego. Twierdzili, że „sprawiają wrażenie przykrych trupów”. Artysta nie zamierzał niczego poprawiać. W końcu postanowiono wymienić tylko wizerunek bł. Salomei. Autorem tej części witrażu był Władysław Rossowski. Po śmierci Wyspiańskiego przywrócono w 1908 roku jego witraż na pierwotne miejsce, a witraż Rossowskiego umieszczono w krużgankach.

Spacerując po Plantach w słoneczny dzień, warto wstąpić na chwilę do kościoła Franciszkanów. Feeria barw i majestat Boga Ojca są naprawdę niezapomniane.

| Ewa Strach

Ideały Stacha

Patrząc na jego obrazy, odczuwa się naturę: szum fal, chłód zimy, majestat i ciśnięcie gór. Pozornie towarzyski, wesoły i miły, w środku skrywał głębokie pokłady melancholii. Duma, którą się kierował, cechowała jego osobowość do końca życia. Współtwórca warszawskiej komuny artystycznej, która polską sztukę chciała wydobyć z akademickiego i historycznego zaścianka. Jako pierwszy odważył się skrytykować Matejkę. Walczył o realizm w sztuce, a także jej niezawisłość i indywidualizm. Najważniejsza dla niego była dusza – niczym nieskrępowana, ukazująca się w stylu. Uważał, że społeczeństwo ma być wyedukowane artystycznie, a styl zakopiański, jako nośnik prehistorii, powinien opanować wszystkie ziemie nieistniejącego kraju. Być może to Żmudź i Litwa, gdzie się wychował, tak bardzo go uwrażliwiły. Twierdził wszak, że literatura i obrazy same się tam rodzą. Stanisławowi Witkiewiczowi (ojcu), bo o nim tu mowa, przyszło żyć w czasach, kiedy sztuka spełniała ważną rolę w życiu jednostek. Dużo o niej pisał, a pióro miał ostre, poglądy bezkompromisowe. Syn Stanisław Ignacy stał się dla niego najważniejszy, najpiękniejszy i wyjątkowo utalentowany. Później, niestety, Witkiewicz zawiódł się na własnym sposobie wychowawczym.

Choć sława ekscentrycznego syna przyćmiła ojcowski majestat, Stanisław Witkiewicz jest postacią niezwykle ważną w dziejach polskiej kultury. Warto prześledzić jego biografię, gdyż znajdziemy tam inne wybitne postaci: Modrzejewską czy Piłsudskiego. To czas, kiedy upokorzony po kolejnym powstaniu duch narodu przyczaił się na nadchodzące wielkie wydarzenia. To także czas, gdy po Zakopanem chodził gawędziarz Sabła, a ono samo z małej wsi przeradzało się w mekkę turystyczną.

| Paweł Czachor

NATALIA BUDZYŃSKA
WITKIEWICZ, OJCIEC WITKACEGO
Wydawnictwo Znak | Kraków 2022

Niezwykła sztuka

Czy zastanawialiście się kiedyś, czym jest sztuka, skąd się wzięła i kiedy powstała? A może zachodzicie w głowę, w jaki sposób i w jakich okolicznościach ujrzały światło dzienne najśłynniejsze malowidła, rzeźby czy mozaiki? Jeśli tak, to skieruj waszą uwagę na niezwykle książkę *Gwiazdzista noc Vincenta i inne opowieści. Historia sztuki dla dzieci* Michaela Birda. Autor zabiera nas we wspaniałą i fascynującą podróż przez świat dzieł będących twórczością niezwykłych ludzi, poczynając od prehistorii, kończąc na czasach powojennych. Niby nic, czego nie ma w innych książkach o historii sztuki, a jednak zamiast suchych faktów dostajemy fascynujące i ciekawe opowieści. Będziemy obserwatorami powstawania dzieł sztuki tych powszechnie znanych oraz tych, o których wiedzieliśmy znacznie mniej. Dotrzemy do najodleglejszych zakątków świata. Odwiedzimy Grecję, Egipt, Chiny, Włochy, Francję, Irak, a nawet Kambodżę i wiele innych. Wybierzemy się w podróż poprzez epoki. Dowiemy się, że każde dzieło to osobna fascynująca historia jego i jego twórcy. Podglądniemy wycinki z życia artystów, dowiemy się, jak żyli, z kim się przyjaźnili, o czym myśleli, a także poznamy historię powstania ich jednego wybranego dzieła. Jeśli więc pragniecie dowiedzieć się, co skłoniło Vincenta van Gogha do namalowania *Gwiazdzistej nocy* czy Jacksona Pollocka do stworzenia *Pięciu sżnów w głąb*, oraz poznać historię wielu innych fascynujących dzieł, polecam książkę Michaela Birda. Tutaj tekst i ilustracje stanowią piękną całość, z której można czerpać garściami. Zapoznaj się z dziełami ludzkich umysłów i rąk.

| Anna Jędrzejowska

MICHAEL BIRD
GWIAZDZISTA NOC VINCENTA I INNE OPOWIEŚCI.
tł. J. Wajs
Nasza Księgarnia | Warszawa 2017

Być jak Rodziewiczówna!...

Już sam tytuł książki Emilii Padol *Rodziewiczówna. Gorąca dusza*, podprogowo oddziałuje na czytelnika. Jakkolwiek rewelacyjny! Bohaterka biografii, o prawdziwie gorącej duszy, osiągnęła niewątpliwie sukces literacki i znana jest czytelnikom do dzisiaj! Dość wspomnieć, że w rankingu popularności z 1994 r. Marię Rodziewicz wyprzedzają tylko Adam Mickiewicz i Henryk Sienkiewicz. Urodziła się pod koniec stycznia 1863 r. Jej rodzice skazani zostali na zesłanie za pomoc w powstaniu styczniowym. Na rączce miała tatuaż, by w zawierusze dziejów matka mogła ją rozpoznać. Zmarła 6 listopada 1944 r. po ewakuacji z Warszawy. Z bliska patrzyła na miasto umierające w powstaniu warszawskim.

Poruszająca była jej pracowitość. W dzień zarządzała majątkiem w Hruszczy, nocami pisała powieści. Honoraria pomagały w utrzymaniu i rozwoju majątku ziemskiego. Zawsze była na celowniku krytyków literackich, posądzana nawet o plagiat (co dotyczyło powieści *Dewajtis*). Skonfliktowana ze środowiskiem literackim do tego stopnia, że odmówiła przyjęcia Wawrzynu Akademickiego. Dało to asumpt do kpin w 1937 r. w warszawskiej szopce kukiełkowej w kawiarni Ziemiańskiej. Dialog kukiełek – występowały tam Rodziewiczowa i Sirko, prezes Akademii Literatury Wacław Sieroszewski – wieńczy wypowiedź opuszczającej scenę Rodziewiczowej: „Odsądzi mi od płci i wiary!” Czytelnicy jej książek (którymi byli też Czesław Miłosz i Tadeusz Nyczek) przeczytają biografię pisarki jednym tchem. Ci, którym twórczość Marii Rodziewiczówny nie jest znana, sięgną po jej niezwykle dorebek literacki!

| Janusz M. Paluch

EMILIA PADOŁ
RODZIEWICZÓWNA. GORĄCA DUSZA
Wydawnictwo Literackie | Kraków 2023

Książki są jak klucze do drzwi – otwierają dzieci na rozmowę. Gdy przekreślimy już taki klucz, pozwólmy dziecku we własnym tempie uchylać drzwi do świata emocji, relacji społecznych, doświadczania, odkrywania oraz zrozumienia siebie i świata. Niech samo urządza tę przestrzeń rozmowy, a my i książka wspieramy je w tym. CZYTAJCIE I ROZMAWIAJCIE!

| Redakcja

Książka do wspierania

W tym numerze propozycja trzeciego wspierającego spotkania. Można je poświęcić na rozmowę o relacjach rówieśniczych. Świetnie pomoże w tym *Zebra*, którą wykorzystuję w tym celu nieustannie od 7 lat. Jest jedną z najbardziej zapamiętywanych (nawet po latach!) przez dzieci książek. To opowieść o mazurskiej zebry, która żyjąc w stadninie koni, mierzy się z odrzuceniem z powodu odmiennego wyglądu. Mimo ogromnego wsparcia ze strony rodziców zebra doświadcza w szkole wykluczenia podczas szkolnych zawodów sportowych. Żaden z kapitanów nie chce jej wybrać do swojej drużyny, mówiąc wprost: „nie pasujesz do nas!”. W trakcie czytania warto na bieżąco omawiać emocje bohaterów, odwołać się do empatii (o której rozmowę proponowałam w poprzednim numerze). Po przeczytaniu całości, rozszyfrowaniu rebusu na końcu książki (dzieci go uwielbiają), porozmawiajcie o zmieniającej się postawie koników, ich drodze do zrozumienia i zauważenia różnic między sobą. Przypomnijcie słowa mamy zebry: „wszyscy jesteście wyjątkowi i ważni”. Zaproponujcie wspólne zabawy: wyszukiwanie wśród uczestników różnic w wyglądzie, a w przypadku starszych dzieci również i w cechach charakteru (rozpoczynaj od słów „kto tak jak ja ma/jest...”); zabawa ruchowa polegająca na naśladowaniu biegnących koników (podczas „biegu w miejscu” zwalniamy, przyspieszamy, skaczemy przez przeszkody, brodzimy w błocie itp.). Stwórzcie wspólny plakat „Jakie zachowania lubię u innych”, a na koniec wyjaśnijcie, że działa on w dwie strony – lubiane zachowania innych wobec mnie są też lubiane przez innych, gdy i ja je stosuję. Proponowany wiek odbiorcy: 4+

| Roksana Kociotek-Kaszyńska

IFI UDE

ZEBRA

Wydawnictwo Poławiackie Peret, seria 1/2 + 1/2 = ∞, tom I | 2013

RECENZJE

Dinozaury też ćwiczą!

Większość dzieci prędzej czy później przechodzi przez etap fascynacji dinozaurami. Dotyczy to również dorosłych śledzących z zapartym tchem najnowsze wykopaliska archeologiczne. Książka *Dino Joga, czyli jak opanować dziecięce emocje*, chociaż za sprawą kolorowych ilustracji skierowana jest głównie do najmłodszych odbiorców, będzie dobrym wyborem dla każdego zainteresowanego rozpoczęciem przygody z jogą.

Chętni na codzienną dawkę sportu (dla ciała) i medytacji (dla ducha), trafiają pod skrzydła mistrza Diplo, aby wraz z jego uczniami poradzić sobie z trudnymi i nieraz przytłaczającymi emocjami. Wszystko to, żeby odzyskać spokój ducha i odbudować wewnętrzną energię.

Reks nie potrafi opanować napadów złości. Nieśmiała Daktyla często boi się, że zrobi coś nie tak. Triksi jest spokojna, ale zmaga się z problemami własnej cielesności, a ruchliwy Raptor jest jej zupełnym przeciwieństwem.

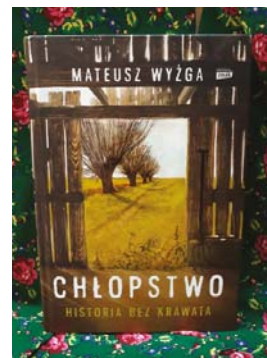
Z tą przeuroczą gromadką poznajemy dwa sposoby ćwiczeń: asany oraz medytacje. Pierwsze mają różny stopień trudności, dzięki czemu możliwe jest doskonalenie swoich umiejętności wraz z praktyką. Drugie koją nerwy oraz pozwalają ukierunkować odczucia. Mogę śmiało polecić tę pozycję każdemu fanowi dinozaurów, który jednocześnie chciałby odkryć tajniki podstaw jogi.

| Julia Niewiadomska

LORENA V. PAJALUNGA

DINO JOGA, CZYLI JAK Opanować Dziecięce Emocje

tł. Patrycja Zarawska
Wilga | Warszawa 2021

Historia chłopów – inaczej

Książka Mateusza Wyżgi *Chłopstwo. Historia bez krawata* to barwna, wielowątkowa opowieść badacza od lat zgłębiającego losy podkrakowskich miejscowości, a zarazem autobiograficzna gawęda jednego z jej mieszkańców. Połączenie dwóch perspektyw, analitycznej i osobistej, buduje niespotykaną dotąd, syntetyczną, a przy tym wyjątkowo sugestywną narrację na temat dziejów polskiego chłopstwa. Na kartach książki przeszłość nieustannie splata się z teraźniejszością, a wyniki żmudnych kwerend archiwalnych z obserwacjami autora poczynionymi choćby w trakcie ostatniego spaceru. Ta niecodzienna strategia pozwoliła Mateuszowi Wyżdzie plastycznie przedstawić złożony obraz wielowiekowego wiejskiego uniwersum, a zarazem ukazać chłopów jako grupę paradoksalnie bardzo mobilną i przedsiębiorczą. Wnioski, jakie wysnuwa czytelnik w trakcie lektury, niejednokrotnie przeczą stereotypowemu postrzeganiu dawnych mieszkańców wsi. Książka w inspirujący sposób narusza utrwalone schematy myślowe, jak choćby odwieczną, zdawałoby się, opozycję miasto – wieś. W jej miejsce autor proponuje schemat regionalnych mikrokosmosów, w których żywioty miejski i wiejski nieustannie się mieszają. Dzieje chłopstwa w ujęciu Mateusza Wyżgi są nie tyle „wstydliwym dziedzictwem”, co aktualną i żywą opowieścią o nas samych – opowieścią niejednokrotnie niełatwą, lecz niewątpliwie fascynującą.

| Justyna Kruk-Siwiak

MATEUSZ WYŻGA

CHŁOPSTWO. HISTORIA BEZ KRAWATA

Znak Horyzont | Kraków 2022

Od ołówka do diamentu

Ołówki, kredki oraz wiele innych artykułów piśmienniczych kojarzą się przede wszystkim z nazwą Koh-i-noor. Dopiero na drugim planie, gdzieś daleko w tle, zaczyna świtać, że jest to też nazwa jednego z największych i najszlachetniejszych diamentów świata, który gdyby nagle przemówił, świat usłyszałby opowieść pełną niespodziewanych zwrotów, niezwykłych zdarzeń oraz tajemniczych awantur i zawłóści losu.

Szkocki pisarz i dziennikarka prowadzą nas po zawitych ścieżkach historii, tajemnic i przygód diamentu. Dzięki wnikliwym spostrzeżeniom autorów historię Koh-i-noora możemy śledzić od pierwszych wzmianek po współczesność. Wielokrotne zbrodnie, chciwość, pożądanie, namiętności jeszcze bardziej wikały i tak skomplikowane dzieje diamentu. Za tym dotkniętym klątwą kamieniem, niby w powieści detektywistycznej, podróżujemy od Indii przez Mongolię, Iran, Afganistan aż do Anglii, gdzie wielki klejnot ostatecznie zakończył wędrówkę, aby stać się główną ozdobą korony królewskiej.

Nie da się nie zwrócić uwagi na wyjątkowo ozdobną szatę graficzną książki, a obszerna bibliografia, indeksy osób i nazw miejscowych umożliwiają znalezienie dodatkowej literatury oraz ułatwiają wyszukiwanie konkretnych postaci i miejsc związanych z Koh-i-noorem.

| Greta Lemańska

Bang!

Bang! Gra o Dzikim Zachodzie to dość szybka karciana gra dla czterech do siedmiu graczy. Wcielamy się w niej w postaci z Dzikiego Zachodu. Każdy z grających otrzyma rolę – szeryfa, zastępcy szeryfa, bandyty lub renegata. Nasze cele będą zależały od przyjętej roli, ale żeby je zrealizować, najpierw będziemy musieli zorientować się, kto jest kim, gdyż tylko postać szeryfa jest jawna. Wszystkie akcje w grze podejmuje się przy użyciu kart. Używając ich, strzelamy, bronimy się, wykładamy lepszą broń czy beczułkę, za którą możemy się schronić. Nic nie powstrzyma gracza przez wsadzeniem kogoś do więzienia czy wypiciem piwka, które przywróci jeden punkt życia. Poza rolą otrzymujemy także postać posiadającą specjalną umiejętność zmieniającą nieco podstawową mechanikę. Dzięki temu poszczególne rozgrywki różnią się od siebie, czyniąc pozycję bardziej regrywalną.

Do *Bang!* najlepiej zasiąść w siedem osób – wtedy zabawa jest najlepsza, ale i przy mniejszej liczbie graczy partia może być udana. Gra jest szybka i zabawna. Jedną jej wadą jest małe, ale istniejące, ryzyko bycia wyeliminowanym z gry, zanim dojdzie do pierwszej tury. Pomimo to *Bang!* dobrze sprawdzi się na imprezie czy jako zwykły przerwany pomiędzy innymi zajęciami.

| Marcin Kłak
Stowarzyszenie Krakowska
Sieć Fantastyki

Drodzy Czytelnicy! Ale się cieszymy, że ściecie nam swoje recenzje! Teraz czas na kolejną! Pamiętaj, Ty też możesz być naszym recenzentem – wyślij nam swoją literacką opinię! Możesz ją przesłać mailowo (recenzje@biblioteka.krakow.pl); więcej informacji znajdziesz na stronie Biblioteki Kraków. Jaki jest plan? Co miesiąc chcemy czytać Wasze recenzje! Wybieramy najlepsze, które publikujemy i nagradzamy! Do czytania!

| Redakcja

Recenzja Czytelnika

Architektki to książka napisana przez architektkę o architektkach. Jest to seria wywiadów z 24 architektkami, głównie polskimi, w tym z autorką i jej mamą. Ta książka powstała ze złości. Za niedocenywanie roli kobiet w architekturze, niestosowanie żeńskich końcówek w nazwie zawodu, za mały odsetek kobiet, którym przyznawane są nagrody oraz stanowiska naukowe i kierownicze. Poprzez historie architektek możemy zobaczyć, jaki był i jaki jest kobiecy wkład w tworzenie architektury w Polsce i za granicą. Widzimy też stopniową ewolucję i wzrost roli kobiet w architekturze i w uznawaniu tego, co tworzą.

Książka ma też drugi wymiar. Pokazuje transformację architektury w ciągu ostatnich kilkudziesięciu lat. Dodatkowo, poznając historie kobiet, możemy dowiedzieć się, że architektura to nie tylko projektowanie budynków, mostów czy wnętrz, ale również planowanie targów, wystaw, przedmiotów i... toalet. Architektura to także uwzględnienie potrzeb różnych grup społecznych – także tych mniejszościowych. Estetyka, ekologia, funkcjonalność oraz historia danego miejsca – to tworzy architekturę współczesną.

Książka jest wielowymiarowa. Pokazuje, gdzie świat architektury może zmierzać w najbliższych latach i jaką rolę mogą odgrywać w nim kobiety.

| Ilona G.

WILLIAM DALRYMPLE, ANITA ANAND
KOH-I-NOOR. HISTORIA NAJSŁYNNIEJSZEGO DIAMENTU ŚWIATA
tł. Krzysztof Obłucki
Noir sur Blanc | Warszawa cop. 2019

EMILIANO SCIARRA
BANG! GRA O DZIKIM ZACHODZIE
tł. Łukasz Łasocha
4–7 osób, 20–40 minut, od 8 lat

AGATA TWARDUCH
ARCHITEKTKI. CZY KOBIETY ZAPROJEKTUJĄ LEPSZE MIASTA
Wydawnictwo: W.A.B. | Warszawa 2022

Dziś zamiast do knajp chodzimy do drzew

fot. Wiktoria Dalach

Robert Król urodził się w 1981 roku w Jasle, ukończył filologię polską na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie. Zadebiutował dwadzieścia lat temu tomikiem *Gatunki śniegu* (2003). Jest autorem książek poetyckich: *Lida* (2004), *Habitat* (2005), *Pamięć podręczna* (2009), *Czternastki* (2010), *O wchodzeniu w ogień* (2014), *Polka* (2018), *Dixieland. Wiedzenia beskidzko-nowojorskie* (2021). Publikował utwory w „Odrze”, „Ricie Baum”, „Fragile”, „Kartkach”, „Nowej Okolicy Poetów”, „Toposie”, „Ha!larcie” i „Gazecie Wyborczej”. Jego wiersze tłumaczono na: chorwacki, nie-

miecki oraz angielski. Był uczestnikiem projektu *Wierszem* (klip poetycki nakręcony przez TVP Kultura 2005) oraz *Manifestacji poetyckich* (Warszawa 2007). Brał też udział w Ogólnopolskich Spotkaniach Laureatów Konkursów Poetyckich (Pisz 2004, 2009). Reprezentował Polskę na festiwalu literackim Goranovo prolece (Zagrzeb 2008). Był uczestnikiem Literarnyklub.sk Stage podczas Pohoda Festiwal (Słowacja 2011).

Poeta jest doceniany i wyróżniany. Otrzymał m.in. laur Czerwonej Róży w Gdańsku, nagrody: im. Rafała Wojaczka w Mikołowie,

im. Stanisława Czycza w Krakowie, im. Haliny Poświatowskiej w Częstochowie, im. Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej w Katowicach. Stypendysta Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w programie *Młoda Polska* (2016). W 2019 roku otrzymał nominację do Nagrody im. Wisławy Szymborskiej za poemat *Polka*. Został wyróżniony Stypendium Twórczym Miasta Krakowa (2021).

Krytyk literacki Maciej Libich scharakteryzował ostatnią książkę Roberta Króla *Dixieland* słowami: „W dobie surowych moralitetów wiersze Roberta Króla brzmią odświeżająco – to opowieści, których rytm dyktuje zachłanna wyobraźnia. Historia miesza się tu z codziennością, fakty przeplatają z fikcją, a rozum dialoguje z sercem. Ze stron tej książki wyłania się prawdziwe, pełne życie”. W wierszach Roberta Króla na pierwszy plan wysuwa się poczucie osamotnienia i bezradności, wyjęcie z rzeczywistości i pustka. W tych utworach jest dużo lęków, obaw o to, co teraz, ale też o to, co będzie. Opisanych miejsc lub tzw. „widzeń” w tej książce też jest niemało. Poeta zadaje pytania m.in. o śmierć, wolność i o sens. Trzeba jednak dotrzeć do miejsca, w którym takie pytania nabierają nowego, innego znaczenia. Według poety jednym z nich może być drzewo, za którym tęsknimy i odwiedzamy je, „kiedy kończy się świat”.

| Ludmiła Guzowska

Drzewo

Nadal jestem czymś więcej niż powietrze. Czymś mniej niż brak powietrza. A przecież nikt nie zasługuje na taką bezdomność, na ten bezmiar, na tyle różnych rodzajów pustki, które trudno opisać. Nic się nie zmienia. Gwiazdy zawsze wyglądały tak samo. Chmury i księżyc też. Zniknęły pustynie. W miejscu pustyń pojawiały się miasta.

Kiedyś przesiadywaliśmy w knajpach, mając się za najlepszych poetów. Dziś zamiast do knajp chodzimy do drzew. Mam takie drzewo, które odwiedzam, za którym wciąż tęsknię. Odwiedzam je, kiedy kończy się świat. A tak się składa, że właśnie się kończy. I nie zliczę, naprawdę nie mam pojęcia, który to już raz mnie spotyka.

Ale się kończy. Napisano o tym wiele książek. Kilka z nich zgubiłem, kilka komuś oddałem. Nie chciałem za nie pieniędzy, żadnych fantów – zupełnie nic w zamian. Nic, co by miało jakąkolwiek wartość. Z naszymi myślami byliśmy kiedyś szczęśliwsi, cenniejsi niż złoto. Widzieliśmy na własne oczy, jak Merkury przemieszcza się na tle słońca.

Jak zwierzęta

Myślę, że powinniśmy żyć jak dzikie zwierzęta. Mielibyśmy za nic konwenanse, dziury w dachu i inne temu podobne upokorzenia. Naszym istnieniem nikt by się nie zajmował. Żadne znane państwo. Nikt nie traciłby czasu na urzędy i podatki. Dziś np. zabrakło prądu i na moment wszystko umarło. Nawet ptaki lecące nad staw

zatrzymały się w pół drogi. Te, które już tam były, przerwały zbieranie światła księżyca z powierzchni wody. Moja lampka nocna może przypominać taki księżyc, dlatego ją wyłączyłem. W zupełnej ciemności piszę na papierze do Zamoyskich, kiedyś herbu Jelita. Proszę, żeby mnie bez zwłoki przyjęli pod swój dach. Chciałbym zamieszkać u nich na ganku,

bo wiem, że tam ich sieć ma największe oka. Nie trzeba szukać zasięgu, biegać po mieszkaniu z laptopem otwartym jak książka. Można oddać się zapomnianym operom, których nikt prócz mnie nie chce słuchać. Kończę list i zabieram się do objuczania gołębia, spoglądam na zegarek. Mamy umówiony sygnał. Wyruszę w drogę, jeśli zobaczę dym i łunę nad lasem.

Rota

Ten kraj już cię nie chce, nie wypatruje twoich powrotów. Nie potrzebuje twojego zapachu i obecności. Nie oczekuje wizyt osiedlowa przychodnia, bar piwny, stragan i uprzejma sprzedawczyni Jolanta. Nie dotknie twoich

ramion jej mała, drżąca dłoń, przylegająca do lady, podparta wymyślnym uśmiechem i wielkim wyobrażeniem uda, które w trakcie wydawania reszty umieszcza ci w przetyku kilka nieuświadomionych wcześniej zmysłów.

A ty mówisz, że to co zwykle poprosisz: pół słonecznika, ten koperek, ta dymka. Aż ciężko na sercu i powstaje przykrość. Przyjdzie taki czas, będzie jeszcze pora, że w cieniu tarasu. Nawet lód w sercu nie pomoże, jeśli ktoś ma.

Ten świat

Za każdym razem, kiedy wstaję od telewizora, ktoś pada od celnego strzału, ktoś inny detonuje ładunek wybuchowy, a niski facet kładzie się na kobiecie i zaczyna skutecznie imitować długi stosunek. Dzieci nie mają takich problemów.

One mają oczy i uszy, kompletny zestaw kredek, służących do odtwarzania wyuczonych gestów rodziców, do przeobrażania świata. Ten świat to kula, w kuli pływają dwie ryby. Poznajcie Irgę, poznajcie Tolę. Choć może nie teraz, skoro takie

płochliwe. Wpadły z hukiem do ceramicznego zamku, gdzie udają, że ich nie ma. Domofonem nie zadzwonisz. Kodu z pamięci nie wstukasz. Można tylko prosić, jak nasza Joasia, bezzębna, gadająca do akwarium, wypowiadająca zaklęcia.

Widzenia

W każdą niedzielę o poranku czuję zapach przypalonych warzyw. Prym wiecie cebula. Ktoś ją osmala nad palnikiem. Wracają do mnie wspomnienia i piekły oczy. Wyliczam sobie, co zazwyczaj jadłaś tuż przed zaśnięciem, i wszystko wskazuje na to, że wciąż bez opamiętania trwonię czas w bezkresnych podróżach po świecie przywidzeń,

wiatru i kłamstw. Ale to nic, bo nieprawdziwy jest ten świat i my, ujęci w nawias, wciąż zieloni, niedouczeni, nieznający biografii księży, nawyków świty, historii epoki. Za to pamiętam, jak cienie mijanych wiaduktów przeciągały się w twoich włosach, kiedy zapakowani po sam dach zmierzaliśmy na północ, kiedy bez większych planów ruszaliśmy

przed siebie, zupełnie donikąd. Przeczytałem, że długość trwania zmierzchu zależy od bieżącej deklinacji Słońca oraz szerokości geograficznej danego miejsca. Ula parzy herbatę. W serialu ludzie znacznie młodszy ode mnie oddają się spacerom, leżeniu, dobroczynnym inhalacjom przy tężni jodowo-bromowej. Mając gdzieś nas, wszelkie definicje i takie widzenia.

Sobie, sobie

Świata nie ma i nigdy nie było. Nie było ziemi, nieba, zwierząt, ale i ludzi. Myślę tak sobie za każdym razem, kiedy czuję nadciągającą wilgoć, stonę powietrze. Lepkość, oceaniczny zapach. Jakby jesień, ale wczesną. Myślę też sobie, że budowałem nieprawdziwe relacje i wchodziłem w niedoskonałe związki. W wolnych chwilach

konstruowałem budki, żeby ptaki znalazły dla siebie schronienie. Nie miałem dotąd zbyt wielu wolnych chwil. Myślę sobie, że powinienem mieć ich znacznie więcej. Mógłbym założyć pasiekę albo powołać szkółkę drzew. Nadzorowałbym pas zasiany sosną pospolitą w szkółce leśnej Nadleśnictwa Białowieża albo w Puszczy Knyszyńskiej.

Nie miałbym pojęcia, do czego służy mowa wiązana, czym jest kultura łączycka i styl nowoorleański. Znałbym za to gatunki lasotwórcze. Oprócz sosny rozpoznawałbym świerk, modrzew, grab, klon, jesion, olszę i brzozę. Całym sobą ukochałbym jesion. Jego naprzeciwległe liście. Złożone, nieparzystopierzaste. O sobie i innych wiedziałbym tyle, co nic.

Coś nieprawdopodobnego!

Dziwna to historia, ale jakże prawdziwa i szczęśliwie, przez przypadkowe odkrycie, udokumentowana. Opowiada dzieje artysty, urodzonego końcem XIX w. w małej galicyjskiej miejscinie, Rudiego Kurza, którego temperament artystyczny kształtował się w czasach kipiących nowymi zjawiskami społecznymi, przewracającymi dotychczasowy porządek świata. Liczne szkoły, do których uczęszczał, a w których nie zawsze udawało mu się zagrzać miejsca dłużej niż parę tygodni, nie wystawiły mu dobrej opinii. To wszystko za sprawą jego niespokojnego i żądnego wrażeń ducha. Miało to ogromny wpływ na kształt i klimat twórczości Rudiego. Parę lat życia we względnej stabilizacji pozwoliło mu odbić się od problemów finansowych i pójść w stronę sztuki eksperymentalnej, jak byśmy to współcześnie określili: performansu opartego na wykorzystaniu nowinki technicznej, jaką był telefon, instalacji multimedialnych, muzyki eksperymentalnej, filmu, łamiącego klasyczne konwencje tańca, sztuk plastycznych, literatury. Jego nowatorskie podejście do sztuki nie przez wszystkich było akceptowane. Paradoksalnie największą rozpoznawalność przyniosły mu proza i malarstwo. Niespokojny duch szybko się wypalił i przestał szokować środowisko. Świat bohemy przeżuł go i odrzucił. Wrażliwy Rudi przestał być atrakcyjny towarzysz, wycofał się z życia elit i zaszył się w jakimś zapomnianym zakątku. Ślad po nim i jego twórczości zaginął, aż do remontu kamienicy przy ul. Lea. W zasnutym pajęczynami kufrze robotnicy znaleźli przyniszczone gwasze, bruliony z zapiskami i połówki zapisy nutowe. Badania naukowe potwierdziły autorstwo Rudiego Kurza. Po przeprowadzonej konserwacji obrazy szybko znalazły nabywców. Jedno ze znanych wydawnictw przymierza się do wydania odnalezionych opowiadań, a kompozycje muzyczne zostały zaimplementowane przez świat filmu. Nad twórczością Rudiego Kurza znów zaświeciło słońce.

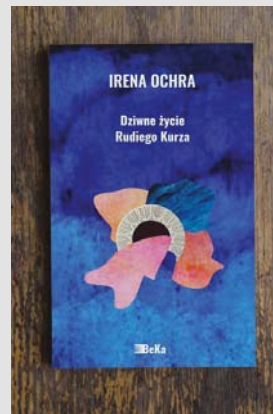
Miłośników jego talentu i tych, którzy jeszcze go nie poznali, zachęcamy do przeczytania fascynującej książki Ireny Ochry *Dziwne życie Rudiego Kurza* wydanej przez nowe krakowskie wydawnictwo BeKa. Książka zawiera fragmenty opowiadań i ilustrowana jest reprodukcjami dzieł Kurza¹.

| Anna Grychowska

IRENA OCHRA

DZIWNE ŻYCIE RUDIEGO KURZA

Wydawnictwo BeKa | Kraków 2023²

¹ Recenzja jest primaaprilisowym żartem. Opiswane wydarzenia nigdy się nie wydarzyły, a postać Rudiego Kurza jest fikcyjna. No, może nie całkiem...

² Książka nie istnieje, ale kiedyś być może znajdzie się w zbiorach Biblioteki Kraków (jak tylko zostanie napisana).

Krakowskie kalendarium literackie

4 IV
2013

W Krakowie zmarła **Krystyna Bunsch-Gruchalska** (ur. 14.09.1920 w Lublinie) – malarka i poetka. Od czasu studiów związana była z Krakowem, gdzie brała czynny udział w życiu artystycznym, była autorką licznych wystaw. W swoim malarstwie nawiązywała do kolorystów i kubizmu. Zajmowała się także projektowaniem graficznym książek. Wspólnie z mężem Franciszkiem Bunschem opracowali graficznie m.in. książkę Tadeusza Kudlińskiego *Maska i oblicze teatru*. Po 1979 roku wycofała się z działalności wystawienniczej, koncentrując się na twórczości poetyckiej. Została pochowana na Cmentarzu Salwatorskim.

8 IV
1943

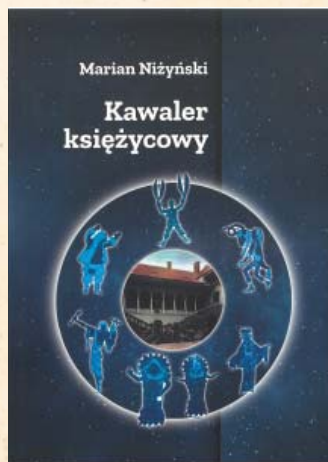
W Nowym Brzesku urodził się **Jerzy Piątkowski** (zm. 4.06.2018) – poeta Nowej Fali, współzałożyciel krakowskiej grupy poetyckiej „Teraz”. Opublikował kilkanaście książek poetyckich, m.in. *Cztery strony nieboskłonu*, *Księga zachwyty*, *Magia miłości*, *Skazywani na osobność*, *Lęk czuwania*, *Serce węża*. Mieszkał w Niepołomicach koło Krakowa. Został pochowany na Cmentarzu Rakowickim.

9 IV
1943

W Krakowie zmarł **Stanisław Windakiewicz** (ur. 24.11.1863 w Drohobyczu) – historyk literatury polskiej, znawca dawnego piśmiennictwa polskiego. Profesor historii literatury polskiej na UJ, a także członek Polskiej Akademii Umiejętności. Był autorem licznych publikacji naukowych, w tym m.in. monografii *Dzieje Wawelu*. Został pochowany na Cmentarzu Rakowickim.

10 IV
1943

W Krakowie zmarł **Marian Niżyński** (ur. 29.01.1910) – poeta i dramaturg, a także malarz i grafik, absolwent krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych. Założył w Krakowie eksperymentalny teatr „Studio 30”, jednak jego premierowa sztuka *Dolmino* została uznana przez cenzurę za szkodliwą, w związku z czym teatr zamknięto. W tym samym czasie opublikował dwa tomy wierszy. Jego najbardziej znanym dziełem literackim jest sztuka sceniczna *Kawaler księżycowy* – komedia muzyczna o Panu Twardowskim. Zginął tragicznie w wieku 33 lat, jest pochowany na Cmentarzu Salwatorskim.

16 IV
2003

W Krakowie zmarł **Janusz Bogdanowski** (ur. 16.08.1929) – architekt i urbanista, znawca i popularyzator zabytków budownictwa obronnego i sztuki ogrodowej. Od czasu studiów przez całe życie zawodowe związany z Wydziałem Architektury Politechniki Krakowskiej, gdzie był nauczycielem akademickim i pracownikiem naukowym. W 1992 r. uzyskał tytuł profesora zwyczajnego. Autor wielu książek, m.in.: *Architektura obronna w krajobrazie Polski*, *Warownie i zieleń Twierdzy Kraków*, *Sztuka obronna*. Został pochowany na Cmentarzu Rakowickim.

21 IV
1923

W Krakowie urodził się **Gustaw Holoubek** (zm. 6.03.2008 w Warszawie) – jeden z najwybitniejszych polskich aktorów i reżyserów teatralnych i filmowych, dyrektor teatrów, pedagog. Wpisał się do historii teatru polskiego m.in. rolą Gustawa-Konrada w *Dziadach* Adama Mickiewicza, ponadto zagrał w niemal stu przedstawieniach Teatru Telewizji oraz kilkudziesięciu filmach. Współpracował z miesięcznikiem psychologicznym „Charaktery”. Był autorem dwóch książek: *Teatr jest światem* (wraz z Andrzejem Hausbrandtem) oraz *Wspomnienia z niepamięci*.

29 IV
1893

W Krakowie zmarł **Józef Franciszek Bliziński** (ur. 10.03.1827 w Warszawie) – dramaturg i komediopisarz, uznawany za spadkobiercę komedii fredrowskiej. Przez kilka ostatnich lat życia mieszkał w Krakowie. Opublikował kilkanaście sztuk scenicznych, m.in. *Pan Damazy*, *Rozbitki*, *Imieniny*. Był też etnografem, badaczem kultury ludowej. Przyjaźnił się z Oskarem Kolbergiem, którego postać uwiecznił w sztuce *Marcowy kawaler*. Został pochowany na Cmentarzu Rakowickim.

| opracowanie: Małgorzata Kosmala

Nauczanie Rity...

Nie da się ukryć, że ostatnia dekada pod każdym względem zdominowana jest przez kobiety. I bardzo dobrze! Niedawno potwierdził to też spektakl Małgorzaty Jantos *Byłam żoną Boba Marleya* w reżyserii Pawła Szumca, zaprezentowany na deskach Teatru KTO. W rolę Rity Marley wcieliła się Katarzyna Chlebny. To jej kolejny spektakl o biograficznym profilu, po poświęconych Korze i Ewie Demarczyk. I sukces, do którego kluczem jest muzyka reggae spopularyzowana na świecie m.in. dzięki pieśniom Boba Marleya, które przenoszą nas gdzieś na Jamajkę. Rita Marley, zanim została żoną bożyszcza tłumów, także śpiewała reggae, pisała teksty piosenek dla męża. Nieokreślona miłość do Boba zaowocowała ślubem i dziećmi, ale i minęła, gdy musiała dzielić się ukochanym z innymi... Na scenie Rita prowadzi swe dialogi w formie nauczania, ukazując jak zmienny bywa los kobiety. Potwierdza, że nic nie jest wieczne – nawet płomienia miłości wznosząca pałac na lodzie... Nauki Rity przepiętne są koniecznością tolerancji, wzajemnego szacunku i niesienia pomocy potrzebującym. Ze smutkiem godziła się na kolejne kochanki i żony Boba, a nawet roztaczała opiekę nad jego dziećmi z in-

nych związków. No cóż – rastafarianizm zobowiązuje... Na scenie naucza i śpiewa pieśni Boba, wspominając ich dobre chwile. Gorąca muzyka grana podczas spektaklu, znane przeboje Marleya, które zawsze są aktualne, porównują i niosą słuchacza w krainy niekończącego się dźwięku, w wykonaniu Katarzyny Chlebny nabierają nowego wymiaru. Muzyka Mamas & Trawas i jej pieśni długo po spektaklu towarzyszą, brzmiąc w myślach natarczywie. Gdyby jednak nie twórczość Małgorzaty Jantos – skądinąd radnej miasta Krakowa – wywołana koniecznością przerwy w pracy naukowej, pewnie nie słuchalibyśmy nauczania Rity Marley nigdy...

I Janusz M. Paluch
| Zdjęcia: Klaudyna Schubert

Byłam żoną Boba Marleya

Teatr KTO, scenariusz – Małgorzata Jantos, reżyseria i dramaturgia – Paweł Szumiec, scenografia – Marek Braun, kostiumy – Jolanta Łagowska-Braun, muzyka – Marek Brzeziński, wideo – Wojtek Kapela, kierownictwo muzyczne – Aleksander Brzeziński. Wystąpili: Katarzyna Chlebny i zespół muzyczny Mamas & Trawas.

Premiera: 27.02.2023 r.

FISZKI (089.3)

Malowanie słowem

O relacjach słów i obrazów albo o zdolności opisania barw słowami napisano tomy, a przy wsparciu inteligencji sztucznej lub wrodzonej (popartej studiami) da się stworzyć nowe. Słowa się jednak konwencjonalizują, a barwy nie tylko są inaczej postrzegane, ale w twórczości literackiej zawsze istniała swoboda kreacji. Toteż trwa w naszej kulturze *rózanopalca* Jutrzenka – uosobienie i nazwanie barwy nieba o świcie. Bawił się wyrazem złożonym Mickiewicz, gdy gromadę królików nazwał trzódką *białopuchą*. Stanisław Witkiewicz uświadomił wszystkim, że Mickiewicza można postrzegać jako kolorystę, który widzi i kreuje, „zaznaczając

zmianę ich należenia w stosunku do siebie, daje dowód głębokiego poczucia harmonii. Żadna barwa w naturze nie ma dla naszych oczu stałego, bezwzględnego, niezmiennego tonu. Biała plama na tle jaskrawo-zielonym będzie się zdawała różową i, na odwrót, w stosunku do tła różowego zieloną”.

Pozostały też w języku nazwy barw, które wyszły z użycia. Na przykład do błękitnego kontusza pasował podobno żupan *papuzhy* – jaskrawozielony.

Bywa, że różnica jest czysto językowa, a nie faktycznie kolorystyczna – wiosną w Małopolsce „bieliło się ściany na siwo”, czyli oczywiście na znany nam intensywny

błękit. Modrość chabrowego *modraka* (określenie wielkopolskie), czyli bławatka (wszystkie nazwy od barw, ale czy tożsamy?), inna jest od koloru *modrej* kapusty, zwanej też czerwoną, ale barwy, hm, fioletowej. Czy taką modrość porównaną z purpurą sydońską mógł mieć wiosenny *fijatek* opisywany w poemacie o „dziardynie” (ogrodzie) maryjnym na Piasku przez Wespazjana Kochowskiego?

| Artur Czesak

Śladami Jerzego Nowosielskiego

„Jerzy Nowosielski. Malarz, rysownik, scenograf, filozof i teolog prawosławny. Uważany za jednego z najwybitniejszych współczesnych pisarzy ikon, przedstawiających w metafizycznych kompozycjach figuralnych i pejzażach” (za: *culture.pl*). Przez większość życia związany z Krakowem. Twórczości Nowosielskiego poświęcono wiele albumów, opracowań, książek i artykułów. Jest jednym z patronów bieżącego roku. Zapraszamy na wycieczkę śladami jego twórczości. Być może ten krótki fotograficzny przegląd zainspiruje Państwa do bliższego poznania i wędrówki tropami dzieł tego wielkiego artysty.

| Anna Grychowska

| Zdjęcia: Michał Grychowski

Cerkiew greckokatolicka pw. Narodzenia Przenajświętszej Bogurodzicy w Białym Borze wg projektu prof. Jerzego Nowosielskiego i architekta Bogdana Kotarby z polichromiami Jerzego Nowosielskiego

Inauguracja obchodów Roku Jerzego Nowosielskiego w Starmach Gallery. 17.01.2023 r., otwarcie wystawy „Pracownia Jerzego Nowosielskiego”

Ikonostas do cerkwi prawosławnej pw. Wniebowstąpienia Pańskiego w Orzeszkowice

Kraków, kościół Franciszkanów Reformatów pw. Niepokalanego Poczęcia NMP na Azorach, paneau ołtarzowe

Polichromia refektarza w prawosławnej cerkwi Zaśnięcia NMP w Krakowie

Krzyż liturgiczny w parafii Opatrzności Bożej w Wesołej pod Warszawą

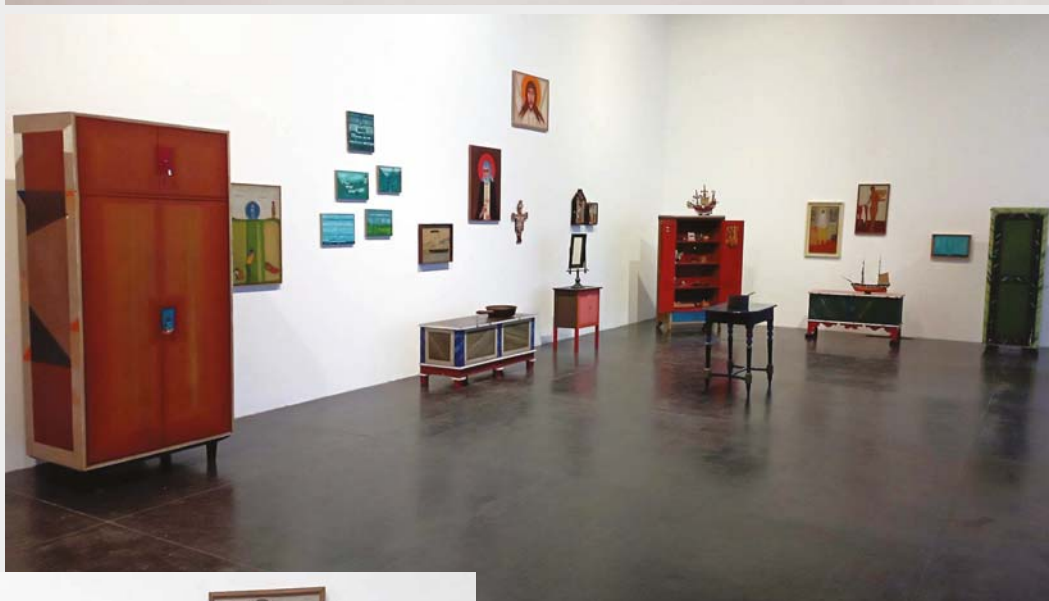

Kraków, Cerkiew Zaśnięcia Matki Boskiej w Krakowie. Scena chrztu w Jordanie. Na pierwszym planie Jerzy Nowosielski, autor dzieła

Pracownia Jerzego Nowosielskiego

Z inicjatywy Galerii Starmach Sejm RP ustanowił bieżący rok Rokiem Jerzego Nowosielskiego. W styczniu w dawnym Domu Modlitwy Zuckera zainaugurowano te obchody otwarciem wystawy *Pracownia*, gdzie sacrum przeplata się z profanum, bo nie tylko o miejsce tutaj chodzi, ale też o tematykę obrazów. W przestrzeni galerii, nawiązującej do krakowskiej pracowni artysty przy ul. Narzymskiego 19, zgromadzono oryginalne meble przemalowane przez niego i zdobione geometrycznymi abstrakcjami oraz przedmioty o sentymentalnym znaczeniu, przede wszystkim wyeksponowano kilkadziesiąt obrazów z lat 1958–1998. Obok tradycyjnych ikon, krucyfiksów są tematy sportowe: pływak, siatkarz i gimnastyczka, pejzaże miejskie, plażowe i cerkiewne, portrety, akty, abstrakcje geometryczne, są też ich podobrazia: gipsowe, deski i tradycyjne z płótna. Wszystko to wybór kuratorski Andrzeja Szczepanika. Ekspozycja pochodzi z kolekcji Teresy i Andrzeja Starmachów. Swoiste atelier przypomina łódzkie i krakowskie wnętrza, mistrz bowiem tworzył na przestrzeni czasu w kilku mieszkaniach adaptowanych na pracownię. Cóż tutaj widzimy... trzy szafy, dwie skrzynie krakowskie, komodę, stolik, patelnie, lustro, dwa modele statków własnoręcznie wykonanych przez artystę. W czerwonej szafie zwieńczonej galeonem stoją na półkach: świecznik, szklany puchar, święte obrazki, gong, rzeźba, elementy kolejki, laleczka, miska z otoczkami, tuby i inne precjoza. Z prywatnego ołtarzyka Nowosielskiego są ikony i krucyfiksy. W gablotach leżą bruliony z tekstami wykładów oraz szkicami cerkwi i wybranych ikon. Polecam zwrócić uwagę na *Portret nieznanego*, który był prototypem znanego obrazu *Monografia nieznanego*. Wystawę uzupełnia pokaz slajdów zdjęć ze wszystkich pracowni artysty wykonanych przez wybitnych fotografów: Konrada Pollescha, Wojciecha Plewińskiego, Tadeusza Rolkego, Jana Marię Stokłosę i innych. Koniecznie trzeba zobaczyć klimatyczną, barwną, bogatą i unikatową wystawę, największą w całym kraju, gdzie można obejrzeć niejedno arcydzieło i poczuć estetykę codzienności jednego z najwybitniejszych artystów i twórców współczesnej kultury polskiej. Ekspozycja potrwa do 11 maja br., Galeria przy ul. Węgierskiej 5, wstęp wolny.

| Barbara Zajączkowska

Strona artysty: <https://jerrynewosielski.com>

Kalendarium wydarzeń kulturalno-edukacyjnych

wydarzenia dla dzieci

wydarzenia w Klubie Dziennikarzy „Pod Gruszką”

MAPY. OBRAZKOWA PODRÓŻ PO LĄDACH, MORZACH I KULTURACH ŚWIATA

1–29 kwietnia w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 3, pl. J. Nowaka-Jeziorańskiego 3, tel. 12 618 91 81

Filia nr 46, ul. B. Limanowskiego 4, tel. 12 20 20 650

Filia nr 53, os. Stalowe 12, tel. 12 644 23 52

Wystawa rozproszona powstała w oparciu o wydawniczy bestseller *Mapy* Aleksandry i Danieła Mizielińskich. Odwiedzający będą mogli udać się do Włoch, Francji, Stanów Zjednoczonych, Chin, Ekwadoru lub Chile. Wystawa realizowana we współpracy z Wydawnictwem Dwie Siostry.

PRZEWĄŻNIE KOLOROWO

1–29 kwietnia w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 16, ul. W. Eljasza-Radzikowskiego 29, tel. 797 301 005

Wystawa prac Małgorzaty Bajur. Artystka jest z wykształcenia muzykiem, maluje od kilku lat.

TWARZE – WYSTAWA PŁASKORZEŻB

1–29 kwietnia w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 20, ul. Opolska 37, tel. 797 301 026

Danuta Sobczyk – artystka amatorka, od zawsze wrażliwa na sztukę, z biegiem lat skoncentrowała się na ludzkim obliczu. Jej płaskorzeźby w drewnie są pełne ekspresji, powstają z wewnętrznej potrzeby wyrażania siebie, przedstawiają kobiece twarze zastygłe w emocjach, z niezwykłą siłą przemawiają do wyobraźni odbiorcy.

NAMALUJ ZACHWYT SŁOWEM – WYSTAWA OBRAZÓW ANNY GAUDNIK

1–29 kwietnia w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 21, Czytelnia Naukowa, ul. Królewska 59, tel. 797 301 022

Artystka zaczęła rozwijać zainteresowania plastyczne od komputerowych szkiców graficznych, a powstałe w ten sposób rysunki stały się uzupełnieniem tworzonych przez nią wierszy. Podejmując pierwsze próby malarskie, eksperymentowała z różnymi technikami, by w końcu zachwyć się akrylami.

ZATOPIONY, CZYLI GALERIA JEDNEGO OBRAZU

1–29 kwietnia w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 21, Wypożyczalnia dla dorosłych, ul. Królewska 59, tel. 797 301 021

Prezentacja obrazu Władysława Szyski. Autor jest malarzem i konserwatorem zabytków, ukończył archeologię śródziemnomorską i konserwację dzieł sztuki. Motywu przewodnim jego prac jest kobieta. Tworzy w technice własnej.

ANIOŁ NA KWIECIEŃ – WYSTAWA PRAC JACKA OŻOGA

1–29 kwietnia w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 21, Wypożyczalnia dla dorosłych, ul. Królewska 59, tel. 797 301 021

Wystawa w cyklu *Rok z Aniołami Jacka Ożoga*. Autor jest grafikiem, malarzem i rzeźbiarzem. Tworzy instalacje, płaskorzeźby, reliefy i kartki świąteczne. Jest uczniem i wieloletnim współpracownikiem prof. Witolda Chomicza. Od 12 lat prowadzi grupę malarską „Otwarta Pracownia Malarska”.

WIELOŚĆ W RÓŻNORODNOŚCI – WYSTAWA PRAC IWONY STASZ

1–29 kwietnia w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 21, Wypożyczalnia dla dorosłych, ul. Królewska 59, tel. 797 301 021

Artystka tworzy płaskorzeźby, obrazy, tkaniny, ikony, wykonuje prace na papierze czerpanym.

ŚWIAT NA KORZE MALOWANY

1–14 kwietnia w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 25, ul. Fałata 2, tel. 797 301 002

Wystawa malarstwa Edwarda Dudy – artysty samouka, który ukończył Szkołę Rzemiosł Budowlanych w Zakopanem, a następnie studia na Politechnice Krakowskiej. Przygodę ze sztuką rozpoczął, mając prawie 60 lat. Wypracował własną technikę oraz styl tworząc obrazy, rzeźby, instalacje z naturalnych materiałów na deskach, sklejkach, fornirach, korze. Przyjaciele nazywają jego styl eduardiańskim.

ŁEMKOWSKIE CERKIEWKI – WYSTAWA JACKA OŻOGA

1–29 kwietnia w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 35, ul. T. Chałubińskiego 47, tel. 797 024 005

Łemkowskie cerkiewki to wystawa poświęcona twórczości Jacka Ożoga. Zaprezentowane pra-

ce pokazują piękno unikatowych drewnianych cerkwi z Beskidu Niskiego i Sądeckiego. Prace wykonane są techniką linorytu.

SZTUKA PRZEŻYCIA – WYSTAWA MARCINA KINDLERA

1–14 kwietnia w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 40, ul. Łużycka 55, tel. 797 024 017

Marcin Kindler – malarz i fotograf z zamiłowania. Swoje malarstwo traktuje jako formę wypowiedzi i komunikacji ze światem, pokazując to, co czuje i przeżywa, dlatego wystawę zatytułował *sztuka Przeżycia*, przy czym słowo „sztuka” celowo napisane jest małą literą.

NA SYGNALE. WYSTAWA MODELI WOZÓW STRAŻACKICH

1–29 kwietnia w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 40, ul. Łużycka 55, tel. 797 024 017

Wystawa modeli wozów i akcesoriów strażackich pochodzących z kolekcji Marcina Wierzbńskiego.

WWW.BIBLIOTEKA.KRAKOW.PL

ARCHITEKTURA MIĘDZYWOJENNEGO KRAKOWA – WYSTAWA FOTOGRAFII RED. JACKA BALCEWICZA

1–29 kwietnia w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 49, os. Tysiąclecia 42, tel. 12 263 44 86

Zdjęcia wykonane przez Jacka Balcewicza, fotografa i dziennikarza miesięcznika „Kraków i Świat”.

WIELKANOCNYCH POCZTÓWEK CZAR

3–29 kwietnia w godzinach otwarcia biblioteki

Biblioteka Główna, Informatorium, ul. Powroźnicza 2, tel. 797 024 025

Wystawa pocztówek wielkanocnych z początku XX w. Zbiór pochodzi z prywatnej kolekcji Justyny Witkowskiej.

**o NOWEJ TO HUCIE – WYSTAWA
FOTOGRAFICZNA BEATY SULIKOWSKIEJ
I STACHA GACKA**

3–29 kwietnia w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 54, os. Młodości 8, tel. 12 644 13 22

Uznanie zespołu architektonicznego i urbanistycznego Nowej Huty za Pomnik Historii stało się okazją do zaprezentowania jej zróżnicowanego oblicza na wystawie fotograficznej Beaty Sulikowskiej i Stacha Gacka. Autorzy mieszkają w Nowej Hucie i należą do Krakowskiego Klubu Fotograficznego. Na co dzień utrwalają fenomeny współczesnej egzystencji i różnorodne aspekty życia dzielnicy, próbując odnaleźć wyjątkowe tematy, dzięki którym odbiorcy zapragną bliżej poznać świat przedstawiony na zdjęciach. Wystawa ma charakter reporterski, pokazuje zabytkową architekturę miasta – ulic i podwórek.

**VINTAGE – WYSTAWA OBRAZÓW
KRZYSZTOFA KRAWCZYKA**

17–29 kwietnia w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 27, ul. Królowej Jadwigi 37b,
tel. 797 301 016

Vankukus (Krzysztof Krawczyk) to krakowski rysownik i satyryk, autor ilustracji do książek, poeta oraz muzyk. Po raz pierwszy opublikował swoje rysunki w prasie w 1993 roku. Prezentowana wystawa jest związana z 30-leciem działalności rysunkowo-satyrycznej autora.

**KWIATKI MOJEJ MATKI – WYSTAWA WIANKÓW
IWONY GŁOS**

20–29 kwietnia w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 25, ul. J. Fałata 2, tel. 797 301 002

Iwona Głos to wielbicielka przyrody, zwłaszcza dzikich roślin. Jej pasją tworzenia kompozycji z materiałów zbieranych na łąkach, polach i nieużytkach oraz w ogrodach przyjaciół zaczęła się kilka lat temu podczas wakacji. Zbiera połamane gałęzie, szyszki, wysuszone rośliny, a następnie wykonuje z nich oryginalne ozdoby.

**KONSULTACJE DLA STUDENTÓW
I MATURZYSTÓW**

1–29 kwietnia w godzinach otwarcia biblioteki

Biblioteka Główna, Informatorium,
ul. Powroźnicza 2, tel. 797 024 025

Filia nr 45, Czytelnia i wypożyczalnia popularnonaukowa, ul. L. Teligi 24, tel. 797 024 019

Spotkania przygotowujące uczniów do egzaminu dojrzałości oraz studentów do obrony prac dyplomowych. Bibliotekarze pomogą w wyborze tekstów i opracowań literatury, doradzą, jak pracować z tekstem oraz tworzyć bibliografię.

KONSULTACJE DLA MATURZYSTÓW

1–29 kwietnia w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 21, Wypożyczalnia dla młodzieży,
ul. Królewska 59, tel. 797 301 023

Spotkania przygotowujące uczniów do egzaminu dojrzałości. Bibliotekarze pomogą w wybo-

rze tekstów i opracowań literatury, doradzą, jak pracować z tekstem oraz tworzyć bibliografię.

(Z)RĘCZNIĘ

1 kwietnia, godz. 9.15–13.45

Biblioteka Główna, Informatorium, ul. Powroźnicza 2, tel. 797 024 025

Spotkanie dla osób zainteresowanych poznaniem różnych technik prac ręcznych.

**MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ KSIĄŻKI
DLA DZIECI**

3 kwietnia w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 14, ul. Ugorek 14, tel. 12 417 17 15

Zabawa dla dzieci i młodzieży. Zadaniem uczestników będzie odgadnięcie, na podstawie dwóch rekwizytów, tytułu baśni Anderse-
na. Aktywni uczestnicy otrzymają drobne upominki.

**EGGHUNT, CZYLI WIELKIE
POSZUKIWANIE JAJEK W BIBLIOTECE!**

3 kwietnia w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 25, ul. J. Fałata 2, tel. 797 301 002

Filia nr 26, ul. B. Komorowskiego 11,
tel. 797 301 003

Rodzinna zabawa wielkanocna. Uczestnicy będą mieli za zadanie odnaleźć świąteczne symbole ukryte w filiach oraz policzyć i zsumować je na specjalnej karcie pobranej od bibliotekarza. Dla aktywnych poszukiwaczy przewidziano drobne upominki.

WIELOBARWNE KWIATY

3 kwietnia, godz. 17.00

Filia nr 56, Oddział dla dzieci, os. Zgody 7,
tel. 12 642 16 43

Warsztaty haftu matematycznego. Uczestnicy wykonają wzory wiosennych kwiatów. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Oddziale dla dzieci Filii nr 56.

**WIELKANOCNYCH POCZTÓWEK CZAR
– WERNISAŻ WYSTAWY**

3 kwietnia, godz. 17.30

Biblioteka Główna, Informatorium,
ul. Powroźnicza 2, tel. 797 024 025

Wernisaż wystawy pocztówek wielkanocnych z początku XX w. Zbiór pochodzi z prywatnej kolekcji Justyny Witkowskiej.

O CHŁOPCU Z ODENSE

3 kwietnia, godz. 17.30

Filia nr 20, ul. Opolska 37, tel. 797 301 027

Warsztaty czytelnicze z okazji Międzynarodowego Dnia Książki dla Dzieci przypadającego w dniu urodzin duńskiego baśniopisarza Hansa Christiana Andersena. Uczestnikom zostanie przybliżona postać Andersena i jego utwory.

**EGGHUNT, CZYLI WIELKIE
POSZUKIWANIE JAJEK W BIBLIOTECE!**

4 kwietnia w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 25, ul. J. Fałata 2, tel. 797 301 002

Filia nr 26, ul. B. Komorowskiego 11,
tel. 797 301 003

Rodzinna zabawa wielkanocna. Uczestnicy będą mieli za zadanie odnaleźć świąteczne symbole ukryte w filiach oraz policzyć i zsumować je na specjalnej karcie pobranej od bibliotekarza. Dla aktywnych poszukiwaczy przewidziano drobne upominki.

**SPOTKANIE Z MONIKĄ AGOPSOWICZ
ORAZ ANDRZEJEM A. ZIĘBĄ**

4 kwietnia, godz. 17.00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”,
ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Goście: Monika Agopsowicz – autorka książek *Kresowego Pokucia pocztówek. Ormianie oraz Kresowe Pokucie. Rzeczpospolita ormiańska*, Andrzej A. Zięba – dyrektor Ośrodka Badań nad Kulturą Ormiańską w Polsce.

Spotkanie Towarzystwa Miłośników Lwowa i Kresów Płd.-Wsch.
Prowadzenie: Anna Stengl.

DZIEŃ KOSMOSU

4 kwietnia, godz. 17.00

Filia nr 7, al. Pokoju 33, tel. 12 414 26 01

Zajęcia dla dzieci w wieku 5–8 lat. Uczestnicy poznają Układ Słoneczny i wykonają papierowe rakiety. Wezmą także udział w zabawach ruchowych.

PLANSZOWE WIECZORKI

4 kwietnia, godz. 17.00

Filia nr 48, os. Bohaterów Września 26,
tel. 12 645 95 27

Uczestnicy zagrają w popularne gry planszowe. Spotkanie dla dzieci w wieku 9–12 lat. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 48.

WIELKANOCNE KURCZACZKI

5 kwietnia, godz. 14.00–15.00

Filia nr 21, Wypożyczalnia dla dzieci,
ul. Królewska 59, tel. 797 301 020

Spotkanie dla dzieci powyżej 4. roku życia. Uczestnicy wykonają ozdoby wielkanocne z papieru.

GRAMY W PLANSZOWE!

5 kwietnia, godz. 17.00

Filia nr 48, os. Bohaterów Września 26,
tel. 12 645 95 27

Uczestnicy zagrają w popularne gry planszowe dla najmłodszych. Spotkanie dla dzieci w wieku 4–6 lat. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 48.

JAJKO CZY KURCZAK?

6 kwietnia, godz. 13.00

Filia nr 16, ul. W. Eljasza-Radzikowskiego 29, tel. 797 301 005

Wielkanocne warsztaty plastyczne dla dzieci w wieku 7–10 lat. Uczestnicy poznają technikę iris folding. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 16.

WYZNANIE DYDUKA – WIECZÓR AUTORSKI ADRIANY JAROSZ

11 kwietnia, godz. 18.00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”, ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Oprawa muzyczna: Jarek Kąkol – gitara i śpiew, Barbara Leśniak – fortepian i śpiew. Prowadzenie: Anna Pituch-Noworolska.

DZIEŃ GOŁĘBIA

12 kwietnia w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 8, ul. J. Brodowicza 1, tel. 12 412 49 55

Zajęcia w cyklu *Zróbmy sobie Dzieło Sztuki!* Uczestnicy wykonują gołębia z obrysu własnej dłoni. Dostępna będzie wystawa książek na temat ptaków.

OD NASIONKA DO DRZEWA

12 kwietnia, godz. 17.00

Filia nr 56, Oddział dla dzieci, os. Zgody 7, tel. 12 642 16 43

Spotkanie Klubu Słuchającego Malucha, czyli wspólne czytanie dla dzieci w wieku 5–7 lat i ich rodziców. Uczestnicy dowiedzą się, jak rośnie drzewo, wezmą udział w rozmowie kierowanej i wykonają pracę plastyczną.

W NATURZE POLSKIEJ...JEST JAKIŚ BŁĄD

12 kwietnia, godz. 18.00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”, ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Prezentacja filmu w reżyserii Krzysztofa Miklaszewskiego. W postać Włodzimierza Tetmajera, patrona 2023 roku, wcielił się Jacek Strama, a w aktorskich kreacjach będzie można zobaczyć Dorotę Segdę, Jerzego Sagana, Zygmunta Józefczaka, Andrzeja Kozaka i Tadeusza Malaka.

KSIAŻKA TAM NA CIEBIE CZEKA

13 kwietnia, godz. 9.30

Filia nr 7, al. Pokoju 33, tel. 12 414 26 01

Lekcja biblioteczna dla 6-latków. Uczestnicy poznają zasady korzystania z biblioteki.

KLUB DOJRZAŁEGO CZYTELNIKA

13 kwietnia, godz. 11.00

Biblioteka Główna, ul. Powroźnicza 2, tel. 797 024 013

Spotkanie w ramach Klubu Dojrzałego Czytelnika. Uczestnicy porozmawiają na temat Adolfa Hyty – malarza związanego z Krakowem oraz autora rozpoznawalnego na całym świecie obrazu: *Jeżu, ufam Tobie*.

WIELOŚĆ W RÓŻNORODNOŚCI – WERNISAŻ WYSTAWY PRAC IWONY STASZ

13 kwietnia, godz. 16.00

Filia nr 21, Wypożyczalnia dla dorosłych, ul. Królewska 59, tel. 797 301 021

Wernisaż wystawy. Artystka tworzy płaskorzeźby, obrazy, tkaniny, ikony, wykonuje prace na papierze czerpanym.

SPOTKANIE Z TEATRZYKIEM

13 kwietnia, godz. 17.00

Filia nr 56, Oddział dla dzieci, os. Zgody 7, tel. 12 642 16 43

Spotkanie edukacyjne dla dzieci. Uczestnicy poznają historię opowiedzianą za pomocą techniki kamishibai.

WIERZYE WSZYSTKIE – WISŁAWA SZYMBORSKA

SALON LITERACKI BIBLIOTEKI KRAKÓW

13 kwietnia, godz. 18.00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”, ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Promocja tomu zawierającego wszystkie utwory poetyckie Wisławy Szymborskiej. Publikacja powstała z okazji stulecia urodzin noblistki. W tomie znalazły się teksty od debiutanckiego *Szukam słowa* po wiersze dotąd niepublikowane. Komentarzem opatrzył je wybitny znawca poezji Szymborskiej prof. Wojciech Ligęza. Prowadzenie: Wojciech Ligęza i Sebastian Kudas.

KAŻDY MOŻE BYĆ ARTYSTĄ

14 kwietnia, godz. 14.00

Filia nr 24, ul. Na Błonie 13d, tel. 797 301 009

Zajęcia literacko-plastyczne dla dzieci zorganizowane z okazji Międzynarodowego Dnia Sztuki. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 24.

SZTUKA PRZEŻYCIA – FINISAŻ WYSTAWY

MARCINA KINDLERA

14 kwietnia, godz. 19.00

Filia nr 40, ul. Łużycka 55, tel. 797 024 017

Marcin Kindler – malarz i fotograf z zamiłowania. Swoje malarstwo traktuje jako formę wypowiedzi i komunikacji ze światem, pokazując to, co czuje i przeżywa, dlatego wystawę zatytułował *sztuka Przeżycia*, przy czym słowo sztuka celowo napisane jest małą literą.

(Z)RĘCZNIE

15 kwietnia, godz. 9.15–13.45

Biblioteka Główna, Informatorium, ul. Powroźnicza 2, tel. 797 024 025

Spotkanie dla osób zainteresowanych poznaniem różnych technik prac ręcznych.

GWAŁTU, CO SIĘ DZIEJE

15 kwietnia, godz. 10.00

Filia nr 45, Czytelnia i wypożyczalnia popularnonaukowa, ul. L. Teligi 24, tel. 797 024 019

Spotkanie dla seniorów w cyklu *Teatr w bibliotece*. W ramach obchodów Roku Aleksandra Fredry uczestnicy obejrzą archiwalne nagranie spektaklu Narodowego Starego Teatru im. Heleny Modrzejewskiej w reżyserii Anny Polony.

GRA-MY!

15 kwietnia, godz. 10.00–12.00

Filia nr 56, Oddział dla dzieci, os. Zgody 7, tel. 12 642 16 43

Uczestnicy zagrają w popularne gry planszowe. Spotkanie dla młodzieży od 12. roku życia.

VINTAGE – WERNISAŻ WYSTAWY OBRAZÓW KRZYSZTOFA KRAWCZYKA

17 kwietnia, godz. 18.00

Filia nr 27, ul. Królowej Jadwigi 37b, tel. 797 301 016

Vankukus (Krzysztof Krawczyk) to krakowski rysownik i satyryk, autor ilustracji do książek, poeta oraz muzyk. Po raz pierwszy opublikował swoje rysunki w prasie w 1993 roku. Prezentowana wystawa jest związana z 30-leciem działalności rysunkowo-satyrycznej autora.

NOWE WIERZYE POETÓW SĄDECKICH.

BIOGRAMY, TEKSTY, KOMENTARZE.

ANTOLOGIA – PROMOCJA KSIĄŻKI

BOLESŁAWA FARONA

18 kwietnia, godz. 18.00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”, ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

W spotkaniu wezmą udział bohaterowie książki, poeci: Alina Bożyk, Małgorzata Broda, Faustyna Uryga.

Prowadzenie: Bolesław Faron.

WARSZTATY LITERACKIE ON-LINE PERON LITERACKI BIBLIOTEKI KRAKÓW

18 kwietnia, godz. 18.00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką” ON-LINE,
tel. 512 455 260

Spotkanie twórców z „Mistrzem na Peronie”,
czyli Jakubem Kornhauserem.
Prowadzenie: Jadwiga Malina.

DZIEŃ KSIĄŻKI I DZIEŃ WOLNEJ PRASY

19 kwietnia, godz. 14.00–15.00

Filia nr 21, Wypożyczalnia dla dzieci,
ul. Królewska 59, tel. 797 301 020

Spotkanie dla dzieci powyżej 7. roku życia.
Uczestnicy poznają ciekawostki na temat prasy,
druku, czcionki ruchomej i prasy podziemnej,
a także zakazanych książek. Spróbują także
swoich sił w rzeźbieniu czcionki – stempelka
w mydle.

POLKI NA MONT-PARNASSIE SYLWII ZIENTEK

19 kwietnia, godz. 17.00

Filia nr 48, os. Bohaterów Września 26,
tel. 12 645 95 27

Spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki dla dorosłych.
Uczestnicy poznają dzieje znanych i mniej
znanych Polek, które los związał z ówczesną
stolicą sztuki i mody Paryżem.

KOLOROWE WAZONY – ZAJĘCIA DLA SENIORÓW

19 kwietnia, godz. 17.00

Filia nr 56, Oddział dla dorosłych, os. Zgody 7,
tel. 12 644 40 72

Cykliczne zajęcia dla seniorów pt. *Środek motka*.
Podczas warsztatów uczestnicy wykonają wazoniki
ze słoików i drucików kreatywnych.

PRZYSTANEK ZIEMIA – PROMOCJA KSIĄŻKI JÓZEFA ŚLUSARCYK-LATOS

19 kwietnia, godz. 18.00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”,
ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Jubileusz 30-lecia twórczości poetyckiej.
Recytacja – Józefa Ślusarczyk-Latos, skrzypce
i śpiew – Werosława Błaszczynska.
Prowadzenie: Michał Piętniewicz.

SZLAKIEM DĘBNICKICH DETALI ARCHITEKTONICZNYCH

19 kwietnia, godz. 18.00

Biblioteka Główna, Informatorium,
ul. Powroźnicza 2, tel. 797 024 025

Prezentacja przybliżająca interesujące pod
względem architektonicznym budynki Dębni.

DZIEŃ KRÓLIKA

20 kwietnia w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 8, ul. J. Brodowicza 1, tel. 12 412 49 55

Zajęcia w cyklu *Zróbmy sobie Dzieło Sztuki!*
Uczestnicy z papieru kolorowego oraz materia-

łów kreatywnych wykonają pacynkę – królika.
Dostępna będzie także wystawa książek na temat
zwierząt domowych.

ZIELONO MI! – WYMIANA KWIATÓW

20 kwietnia, godz. 10.00–18.00

Filia nr 56, Oddział dla dzieci, os. Zgody 7,
tel. 12 642 16 43

Wymiana kwiatów doniczkowych. Wydarzenie
organizowane w cyklu *Matka z córką w bibliotece*.

KWIATKI MOJEJ MATKI

20 kwietnia, godz. 16.30

Filia nr 25, ul. J. Fałata 2, tel. 797 301 002

Wernisaż wystawy wianków Iwony Głos.
Iwona Głos to wielbicielka przyrody, zwłaszcza
dzikich roślin. Jej pasją tworzenia kompozycji
z materiałów zbieranych na łąkach, polach i nie-
użytkach oraz w ogrodach przyjaciół zaczęła się
kilka lat temu podczas wakacji. Zbiera połamane
gałęzie, szyszki, wysuszone rośliny, a następnie
wykonuje z nich oryginalne ozdoby.

CZYTANIE JEST FAJNE – NAUKA CZYTANIA DLA MAŁYCH I DUŻYCH

20 kwietnia, godz. 17.00

Filia nr 31, ul. J. K. Przyby 10, tel. 797 024 026

Spotkanie w cyklu *Biblioteczne spotkania z logo-
pedkami*. Zajęcia dla rodzin z dziećmi, które po-
prowadzą pracownice Katedry Logopedii i Za-
burzeń Rozwoju Uniwersytetu Pedagogicznego
im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie oraz
studentki logopedii i członkinie Sekcji Logope-
dycznej Studenckiego Koła Naukowego Polo-
nistów UP. Podczas spotkania możliwe będzie
uzyskanie informacji na temat szeroko pojętej
logopedii: rozwoju dzieci, problemów z mową,
wymową, uczeniem się, koncentracją oraz re-
lucjami społecznymi. Pod okiem kadry nauko-
wej studentki poprowadzą z dziećmi ćwiczenia
wykorzystywane w terapii logopedycznej, które
mogą stanowić inspirację dla rodziców do za-
baw z dziećmi.

NA RATUNEK ŻYDOM. PROFESOR TADEUSZ SEWERYN I KRAKOWSKI ODDZIAŁ ŻEGOTY

20 kwietnia, godz. 17.00

Filia nr 54, os. Młodości 8, tel. 12 644 13 22

Spotkanie z Krzysztofem Kulisiewiczem – wnu-
kiem profesora Tadeusza Seweryna. Ciekawost-
ką będą pamiątki rodzinne. Przewidziano rów-
nież dyskusję z uczestnikami. Zapisy mailowe
lub telefoniczne w Filii nr 54.

ZASŁUŻENI DLA KRAKOWA – WYBITNI KRAKOWIANIE POCHOWANI NA CMENTARZU RAKOWICKIM

20 kwietnia, godz. 17.00

Filia nr 56, Oddział dla dorosłych, os. Zgody 7,
tel. 12 644 40 72

Prelekcja, w czasie której przypomniani zostaną
znani ludzie związani z Krakowem, którzy spo-
czywają na Cmentarzu Rakowickim. Uczestnicy
poznają ciekawostki i miejsca związane z tymi
osobami.

RUCHOME OBRAZY – PROMOCJA KSIĄŻKI AGNIESZKI WIKTOROWSKIEJ- CHMIELEWSKIEJ

SALON LITERACKI BIBLIOTEKI KRAKÓW

20 kwietnia, godz. 18.00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”,
ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Promocja kolejnej książki Agnieszki Wiktorow-
skiej-Chmielewskiej, wyróżnionej w pierwszej
edycji Konkursu im. Anny Świrszczyńskiej na
Książkowy Debiut Poetycki.
Prowadzenie: Gabriela Matuszek-Stec.

NAMALUJ ZACHWYT SŁOWEM – WERNISAŻ WYSTAWY OBRAZÓW ORAZ SPOTKANIE POETYCKIE Z ANNĄ GAUDNIK

20 kwietnia, godz. 18.00

Filia nr 21, Czytelnia Naukowa, ul. Królewska 59,
tel. 797 301 022

Artystka zaczęła rozwijać zainteresowania pla-
styczne od komputerowych szkiców graficz-
nych, aby następnie skupić się na malarstwie.
Szerszemu gronu miłośników poezji znana jest
od 20 lat.

BĄDŹ KREATYWNY I NIE BÓJ SIĘ EKSPERYMENTOWAĆ

21 kwietnia, godz. 17.00

Filia nr 24, ul. Na Błonie 13d, tel. 797 301 009

Warsztaty dla dzieci połączone ze wspólnymi
eksperymentami zorganizowane z okazji Świa-
towego Dnia Kreatywności i Innowacji. Zapisy
mailowe lub telefoniczne w Filii nr 24.

KOLOROWE KWIATY

21 kwietnia, godz. 17.00

Filia nr 48, os. Bohaterów Września 26,
tel. 12 645 95 27

Spotkanie dla dzieci powyżej 4. roku życia. Pod-
czas warsztatów uczestnicy wykonają papie-
rowe kwiaty. Zapisy mailowe lub telefoniczne
w Filii nr 48.

PRZYGARNIJ, WYMIENŲ LUB ODDAJ ROŚLINKĘ, CZYLI PLANTCROSSING W BIBLIOTECIE

22 kwietnia, godz. 10.00

Filia nr 24, ul. Na Błonie 13d, tel. 797 301 009

Rozpoczęcie akcji wymiany roślin organizo-
wanej z okazji Międzynarodowego Dnia Ziemi.
Plantcrossing w Filii nr 24 będzie miał charakter
stały (dostępny w godzinach otwarcia filii).

ZDOBĄDŹ OLIMP!

22 kwietnia, godz. 16.15–18.30

Biblioteka Główna, Informatorium,
ul. Powroźnicza 2, tel. 797 024 025

Gra dla rodzin. Pewnego dnia wieszczka Kasa-
dra doznała wizji, z której wynika, że człowiek
może dostać się na Olimp i spotkać Zeusa! Do-
kona tego ten, kto okaże się silny jak Herku-
les, mądry jak Atena, szybki jak Hermes. Będzie
równy w walce Aresowi, zna smak dobrej za-
bawy jak Dionizos, a do tego pokona mityczne

potwory. Każdy, kto jest pełen uroku jak Afrodyta i godny nazwania go bohaterem – ujrzy oblicze Zeusa. Czy jesteś gotów podjąć wyzwanie? Sprawdź się – przyjdź pod drzewko oliwne w Bibliotece Głównej, tam zaczniesz niezwykłą przygodę. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Bibliotece Głównej.

ŚWIATOWY DZIEŃ PINGWINA!

25 kwietnia w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 14, ul. Ugorek 14, tel. 12 417 17 15

Zajęcia plastyczne dla dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym. Uczestnicy wykonają pingwinki i poznają książki o zwierzętach kręgu polarnego.

WSPOMAGANIE DZIECKA Z TRUDNOŚCIAMI W CZYTANIU

25 kwietnia, godz. 17.00

Filia nr 20, ul. Opolska 37, tel. 797 301 027

Spotkanie w cyklu *Biblioteczne spotkania z logopedkami*. Zajęcia dla rodzin z dziećmi, które poprowadzą pracownice Katedry Logopedii i Zaburzeń Rozwoju Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie oraz studentki logopedii i członkinie Sekcji Logopedycznej Studenckiego Koła Naukowego Polonistów UP. Podczas spotkania możliwe będzie uzyskanie informacji na temat szeroko pojętej logopedii: rozwoju dzieci, problemów z mową, wymową, uczeniem się, koncentracją oraz relacjami społecznymi. Pod okiem kadry naukowej studentki poprowadzą z dziećmi ćwiczenia wykorzystywane w terapii logopedycznej, które mogą stanowić inspirację dla rodziców do zabaw z dziećmi. Zapisy przez formularz dostępny na stronie internetowej Biblioteki Kraków.

SCHODZENIE Z DRZEWA – WIECZÓR AUTORSKI JACKA MOŁĘDY

25 kwietnia, godz. 18.00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”, ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Prowadzenie: Danuta Perier-Berska.

KOLOROWE KWIATY

26 kwietnia, godz. 17.00

Filia nr 48, os. Bohaterów Września 26, tel. 12 645 95 27

Spotkanie dla dzieci powyżej 4. roku życia. Podczas warsztatów uczestnicy wykonają papierowe kwiaty. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 48.

OPOWIEŚCI FOTOGRAFISTÓW

26 kwietnia, godz. 18.00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”, ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Spotkanie z cyklu *Opowieści fotografistów*. Prowadzenie: Ewa Kozakiewicz.

SPOTKANIE Z ANDRZEJEM PACUŁĄ

26 kwietnia, godz. 18.00

Biblioteka Główna, ul. Powroźnicza 2, tel. 797 024 013

Spotkanie z Andrzejem Pacułą – dziennikarzem, satyrykiem, scenarzystą, reżyserem i autorem książek: *Życie wspominam łagodnie*, *W starym kinie Stanisława Janickiego* oraz *Marek Pacuła – satyryk z własnym tekstem. Biografia artystyczna*.

TROPEM KSIĄŻKI

27 kwietnia, godz. 9.00

Filia nr 7, al. Pokoju 33, tel. 12 414 26 01

Lekcja biblioteczna dla 8-latków. Uczestnicy nauczą się samodzielnie wyszukiwać książki w bibliotece.

KIM CHCĘ ZOSTAĆ, GDY DOROSNĘ?

27 kwietnia, godz. 11.00

Filia nr 8, ul. J. Brodowicza 1, tel. 12 412 49 55

Zajęcia dla dzieci w wieku 4–7 lat. Uczestnicy dowiedzą się, kim jest pizzer i paleontolog, czym zajmuje się kynolog i czy przytulanie pand też może być pracą? Porozmawiają o tym, kim chcą zostać, gdy dorosną, jakich umiejętności wymagają ich wymarzone zawody oraz wysłuchają fragmentów książki pt. *Niezwyuczajne zawody* Ałły Gutniczenko. Zapisy telefoniczne lub mailowe w Filii nr 8.

NARCIARSTWO EKSTREMALNE WJEŹDŹA NA PERON KULTURALNY

28 kwietnia, godz. 17.00

Filia nr 3, pl. J. Nowaka-Jeziorańskiego 3, tel. 12 618 91 81

Spotkanie dla pasjonatów książek i sportów ekstremalnych w każdym wieku.

WRĘCZENIE NAGRODY KRAKOWSKA KSIĄŻKA MIESIĄCA

SALON LITERACKI BIBLIOTEKI KRAKÓW

27 kwietnia, godz. 18.00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”, ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Wręczenie nagrody Emilii Padoł za książkę *Rodziewicz-ówna. Gorąca dusza* oraz spotkanie z autorką.

Prowadzenie: Krzysztof Zajas

KONKURS **CZYTELNIK ROKU 2023**

Wypożyczaj książki i audiobooki w Bibliotece Kraków
Zgłoś udział i odbierz Paszport Czytelnika
Zdobądź tytuł Czytelnika Roku!

Więcej informacji:
www.biblioteka.krakow.pl

BIBLIOTEKA KRAKÓW • INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA

ORGANIZATOR:

**Biblioteka
Kraków**

PARTNERZY KONKURSU:

kbf:
operator programu

 Kraków.pl

Jacek Cygan

LEOPOLD

Reżyseria Krzysztof Jasiński

Występują:

Zbigniew Zamachowski

Joanna Pocica / Weronika Krystek

SPEKTAKLE

28 • 29 • 30 kwietnia